

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

**MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE GEOGRAFICKÉHO
VÝZKUMU – CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A
V ČESKÉ REPUBLICE**

Lenka Poórová

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice, 2010

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Českých Budějovicích .....

.....

podpis

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat pracovníkům Katedry Geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, za poskytnuté informace, poznámky a také cenné rady.

Mé poděkování patří zejména doc. Kubešovi, který mi byl vždy nápomocen a ochoten poradit, dále prof. Gabrielu Švejdovi a Jiřímu Hrdinovi, kteří mě zasvětili do problematiky výuky s pomocí moderních technologií, pomohli mi vybrat vhodnou odbornou literaturu a internetové zdroje.

V neposlední řadě děkuji rodičům, kteří mi umožnili studium na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a podporovali mne při mých důležitých rozhodnutích v rámci studia.

Anotace :

Poórová, L. (2010): Multimediální prezentace geografického výzkumu – chataření na Českobudějovicku a v České republice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 65s.

Klíčová slova: multimediální prezentace, geografie rekreace, druhé bydlení, chataření, chata, Českobudějovicko

V první části diplomové práce se věnuji současným možnostem a formám multimediálních prezentací. Používám přitom dostupnou odbornou literaturu, dotazuji se expertů na danou problematiku a pracuji s rozmanitými informacemi dostupnými na internetu. Věnuji se především informačním komunikačním prostředkům, informační a počítačové gramotnosti, možnostem vizuální počítačové prezentace, technickým zařízením pro vizuální prezentaci (ty jsem si rozdělila do čtyř skupin - vlastní výpočetní technika, mobilní komunikace, síťové prostředky a zobrazovací technika). V neposlední řadě se také zmiňuji o softwarech, které zajišťují vizuální počítačovou prezentaci. V další části diplomové práce třídím, zpracovávám, hodnotím vybranou odbornou literaturu z oblasti výzkumu chataření na Českobudějovicku a v České republice. Zaměřuji se přitom především na výsledky výzkumu chataření vypracovaných na KGE PF JU doc. Kubešem a jeho diplomanty. Třetí částí diplomové práce je multimediální počítačová prezentace geografického výzkumu – „Chataření na Českobudějovicku a v České republice“. Tato prezentace je poměrně obsáhlá, má množství slideů, internetových odkazů a je určena pro prezentaci tohoto výzkumu a pro vysokoškolskou výuku studentů ve studijním oboru Geografie pro veřejnou správu, eventuelně dalších, vyučovaných na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Vedoucí diplomové práce : doc. RNDr. Jan Kubeš, Csc.

Anotace :

Poórová, L. (2010): Multimedia presentation of geographical research—second home recreation in cabins in České Budějovice and Czech Republic., University of South Bohemia in České Budějovice, Pedagogical Fakulty, Department of Geography, 65p.

Key words: multimedia presentation, geography of recreation, second homes, second home recreation in cabins, cabin, České Budějovice Region

In the first part of diploma thesis I attend to present possibilities and forms of multimedia presentations. I use basic and accessible literature for it, ask experts for this theme and work with various information on websites. I firstly attend to themes including information and comunication means, information and computer literacy, possibilities of visual computer presentation, technical equipments for visual presentation, which I divided in four groups (intrinsic computer technology, mobile communication, network means and visual technics). Not least I also mention about software, which performs visual computer presentation. In the next part of diploma thesis I sort, process, evaluace select specialized literature of research area of second home in České Budějovice and Czech Republic, first of all I focus on bases of research of second home in České Budějovice and Czech Republic, which were elaborated by doc. Kubeš in Pedagogical Fakulty, Department of Geography. The third part of diploma thesis is multimedia computer presentation of geography research – „Second home in České Budějovice and Czech Republic“, which it consists of 103 slides, many link labels and it's firstly destined for university lessons for students, who study subjects of social geography.

Diploma thesis tutor: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

OBSAH

1. ÚVOD.....	7
2. SOUČASNÉ MOŽNOTI A FORMY MULTIMEDIÁLNÍCH PREZENTACÍ	
2.1. Vstup do problematiky.....	9
2.2. Technická zařízení pro multimediální prezentaci.....	13
2.3. Programy, programové vybavení počítače.....	20
3. LITERATURA ZABÝVAJÍCÍ SE GEOGRAFIÍ CHATAŘENÍ A TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	
3.1. Literatura a výstupy geografického výzkumu chataření vypracované pracovníky KGE PF JU.....	25
3.2. Diplomové práce zabývající se geografii chataření vypracované na KGE PF JU.....	28
3.3. Vybraná literatura českých i zahraničních autorů zabývající se geografii druhého bydlení.....	30
3.4. Negeografická česká literatura o chataření a druhém bydlení.....	37
4. VYTVÁŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE“	
4.1. Vnitřní uspořádání multimediální prezentace.....	40
4.2. Grafická úprava multimediální prezentace.....	42
4.3. Výběr a úprava převzatých textů, obrázků, fotografií, vyhledávání, připojování hypertextových a internetových odkazů a tvorba vlastní prezentace.....	43
5. STRUKTURA MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE“	
5.1. Úvodní komentář.....	48
5.2. Struktura – kapitoly multimediální prezentace.....	50
6. ZÁVĚR.....	54
7. LITERATURA A ZDROJE.....	56
8. TIŠTĚNÁ PŘÍLOHA – MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE.....	65
9. PŘÍLOHA NA DVD - MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE	
10. CELÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE NA CD	

1. ÚVOD

Téma diplomové práce jsem si vybrala z toho důvodu, protože mě zaujaly práce, které se týkaly problematiky geografie chataření. Zaujal mě především interdisciplinární charakter této problematiky zahrnující aspekty sídelně – geografické, fyzicko – geografické, architektonické, sociologické a další. Hned v úvodu si dovoluji citovat doc. Kubeše, který charakterizoval problematiku geografie chataření, když napsal : „Problematika geografie chataření je interdisciplinární. Pouze široce pojatý komplexně geografický přístup a výzkum v rámci geografie rekreace (s přesahy do geografie sídel a do fyzické geografie), obohacený o podněty ze sociálních věd, z historie 20. století a z architektury a urbanismu, přináší adekvátní výpovědi o chataření jako o formě rekreace, o vazbách chataření a krajiny a o roli chataření v současném a dřívějším životě obyvatel Česka“ (Kubeš, 2004). I v pracích dalších odborníků na problematiku geografie druhého bydlení (autoři - Fialová, Bičík, Vágner aj.) je znatelný interdisciplinární přístup.

Se svými rodiči jezdím na chatu do Hájů u Chebu, takže mám i osobní zkušenosti s chatařením a některé teoretické poznatky zjištěné z výše uvedené literatury mohu konfrontovat s realitou chataření na Chebsku. Jako budoucí učitelku mě zaujal také didaktický aspekt práce. Ve své diplomové práci představuji chataření na Českobudějovicku a České republice, když poznávám, vyhledávám, zpracovávám a třídím rozmanité podklady z výzkumu druhého bydlení a zvláště chataření. Asi polovina podkladů pro multimediální prezentaci jsou výsledky výzkumu geografie chataření doc. Kubeše. Setřídění těchto podkladů jejich úprava, jejich komentář a vlastní sestavení prezentace je mým příspěvkem. Multimediální prezentace problému či výzkumu pro výuku či konferenci se dnes neobejde bez moderní počítačové vizuální prezentace, nejčastěji v podobě PowerPoint prezentace. Tuto technologii jsem se pokusila zvládnout jak teoreticky tak prakticky. Multimediální počítačová prezentace výzkumu geografie chataření snad najde využití ve výuce (např. pro studenty oboru geografie pro veřejnou správu).

cílem diplomové práce bylo především :

- 1) Popsat možnosti a formy multimediálních prezentací pro výuku na vysoké škole a pro prezentace na vědeckých setkáních na základě dostupné odborné literatury, dotazování expertů na danou problematiku a vyhledávání na internetu.
- 2) Shromáždění, utřídění a komentování literatury a dalších podkladů z výzkumu druhého bydlení a zvláště chataření v České republice a na Českobudějovicku, vypracovaných v Česku, na Slovensku a výběrově ve světě pro tvorbu multimediální prezentace „Chataření v České republice a na Českobudějovicku“.
- 3) Vlastní vytvoření strukturované multimediální prezentace výzkumu „Chataření v České republice a na Českobudějovicku“ využitelné pro vysokoškolskou výuku studentů ve studijním oboru Geografie pro veřejnou správu, eventuálně v dalších oborech vyučovaných na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

2. SOUČASNÉ MOŽNOSTI A FORMY MULTIMEDIÁLNÍCH PREZENTACÍ

2.1. Vstup do problematiky

Informace, informační komunikační technologie, informační komunikační prostředky, informační a počítačová gramotnost

Informace je základní pojem nejen v oblasti výpočetní techniky, ale ve všech oblastech světového dění. Věda zabývající se speciálně teorií informací se nazývá informatika. Původně se pojmem informace označovala nějaká zpráva, objasnění, poučení (Veřtát, 1993). Slovník spisovné češtiny (Kolektiv, 2005) informaci definuje jako zprávu, údaj, jako způsob informování (informace o něčem) a jako matematický obor zabývající se přenosem a zpracováním informací (teorie informace). Takováto zpráva, objasnění či poučení musí mít svou informační hodnotu a svého příslušného adresáta. Informace se dá také měřit, měříme tzv. míru informace. Takovýto výklad pojmu informace se vztahuje především na oblast mezilidské komunikace. Základní jednotka informace v rámci počítačové komunikace je bit (tj. basic information unit nebo také bojary digit). Čím je informace složitější, tím více bitů je zapotřebí k jedinému vyjádření (Veřtát, 1993). V dnešní době slouží *informační komunikační technologie* (anglicky „information communication technology“ – ICT) především k výpočtům, zobrazování informací, jejich dalšímu zpracování a k dalšímu přenosu mezi uživateli (<http://app.edu.cz/kvod474>, 2.6.2010) a využívají se v různých oblastech lidské činnosti.

Dříve se komunikace odehrávala pouze slovní formou, postupem času se doplňovala dalšími médii a technologiemi např. kresba, hliněná tabulka, papirus, papír, tabulka a tabule pro psaní křídou, knihtisk, fóliové pomůcky pro zpětný projektor, film, počítačový program, počítačová prezentace, internet, interaktivní tabule, e-learning aj. (Dostál, 2009). Komunikace je realizována prostřednictvím celé řady médií. Slovník spisovné češtiny (Kolektiv, 2005) technologii definuje jako nauku o způsobech zpracování materiálu na určitý výrobek nebo jako výrobní způsob, postup při tomto zpracování. V rámci *informační a komunikační technologie* tedy definujeme pomocí zmíněné definice – je to postup při zpracování informací.

Informační a komunikační technologie lze také zjednodušeně popsat jako technologie, nástroje či postupy, které nám umožňují komunikaci a práci s informacemi. Dříve se používalo pro tyto technologie označení IT (informační technologie). Tento termín zahrnoval všechna elektronická zařízení, která byla sto nějakým způsobem

zpracovat informace. Problém tohoto termínu byl v tom, že měl na mysli pouze hardwarovou část elektronických zařízení. V okamžiku, kdy začala tato elektronická zařízení vzájemně komunikovat, byl tedy tento termín doplněn o prvek komunikace (communication) tj. ICT (www.itserve.cz, 1.5.2010). Lidé v 21. století pracují s informačními komunikačními prostředky pomocí informačních komunikačních technologií většinou zcela běžně v každodenním životě. Tyto *informační komunikační prostředky* jsou součástí informačních komunikačních technologií. Jedná se o prostředky hardwarové (např. servery, počítače, komunikační a síťová zařízení, kamerová zařízení, různá příslušenství počítače) a softwarové (např. operační systémy, textové editory, grafické programy), která nám umožňují sběr, přenos, uložení, zpracování, zprostředkování informací (www.itserve.cz, 1.5.2010).

Rozvojem informačních komunikačních (i počítačových) technologií se začal vnímat svět jako vzájemně propojený celek. Naše planeta se v posledních letech relativně „zmenšila“ díky počítačovým sítím, které umožňují výměnu informací prakticky v „reálném“ čase (Mlčoch, 2003). Dnešní informační doba a společnost vyžaduje od člověka ovládnání alespoň základů práce s informačními komunikačními prostředky. Takovéto dovednosti jsou předpokladem pro uplatnění na trhu práce a stávají se podmínkou pro efektivní rozvoj profesní, zájmové činnosti a celkové vnímání světa. Systematického vzdělání v této oblasti se člověku dostává v rámci různých kurzů a seminářů zabývajících se touto problematikou nebo mladší generace se v této oblasti vzdělává zcela přirozeně v rámci povinné školní docházky ve vzdělávací oblasti „informační a komunikační technologie“. Předmět Informační a komunikační technologie se ve školách zařazuje jako povinná součást základního vzdělání. Cílem těchto základních kurzů, seminářů či školní výuky je dosažení základní úrovně *informační gramotnosti*.

Elementární informační gramotností rozumíme dovednost ovládat výpočetní techniku, moderní informační technologie a schopnost orientovat se ve světě informací (www.zslodenice.cz, 2.6.2010). V dnešní době se na nás doslova valí množství nejrůznějších informací, tudíž je důležité umět vybrat informace pro nás důležité, které využijeme a naopak vyeliminovat takové informace, které jsou pro nás nepodstatné, nedůležité, zbytečné. Samozřejmostí je také umět tvořivě pracovat s vybranými informacemi a umět je plně využít buď pro další vzdělávání nebo i pro praktický život. Jestliže člověk ovládne již zmíněné dovednosti, například umí rychle vyhledat a zpracovat potřebné informace pomocí internetu nebo jiných médií, zároveň ulehčí své paměti a dokáže pojmout a využít mnohonásobně větší počet dat a informací než kdyby tuto

dovednost neměl. Člověk informačně gramotný pak dokáže poměrně rychle aktualizovat své poznatky (www.zsloidenice.cz, 2.6.2010).

Informačně gramotný člověk je zároveň *počítačově gramotný*. Takový člověk zvládá práci na počítači, ale nemusí se orientovat ve světě informací a zvládat úkony výše zmíněné. Neplatí tedy, že počítačově gramotný člověk je i gramotný informačně.

Možnosti multimediální prezentace

V naší diplomové práci se věnujeme tvorbě multimediální prezentace. Propojujeme tedy různá média tak, aby působení na člověka na jeho smysly, vnímání a prožívání, bylo co nejefektivnější a nekomplexnější (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010). Prezentací se rozumí například představení výrobku, služby, systému, myšlenky atd. Tvoří ji nejčastěji snímky s různým obsahem, které mají posluchačům přiblížit danou problematiku. Prezentace se využívají při promítání na počítači se slovním doprovodem přednášejícího, který ji sám ovládá (prezentace řízená, výkladová), nebo se může jednat pouze o neustálé promítání bez účasti prezentujícího (např. na veletrzích či ve výkladních skříních obchodů, prezentace umístěná na internetu) - prezentace interaktivní (Horný, 2001 nebo Bříza, 2001).

Interaktivní prezentaci využívá osoba, která prezentaci sestavovala. Výhoda takovéto prezentace je spatřována v tom, že příjemce si sám volí tempo a čas prohlížení, může jednotlivá témata přeskakovat, vybírat si jen taková témata, která potřebuje (vybere si jen část prezentace) nebo se k jednotlivým částem opětovně vracet a jestliže to forma prezentace umožňuje, tak si může do jejich částí doplnit své poznatky (poznámky). Při interaktivní prezentaci musí dbát její tvůrce na to, aby příjemce jasně rozpoznal jeho záměr, aby byl prezentace srozumitelná, jasná, s jednoduchým ovládním (Horný, 2001).

Prezentaci můžeme také zprostředkovat ostatním pomocí tisku (Bříza, 2001). Můžeme se setkat také s možností, že prezentující osoba neovládá prezentaci, ale pouze ji slovně komentuje nebo prezentující nemusí být vůbec přítomný (prezentace automatická, projekce). Rozdíl mezi automatickou prezentací (projekcí) a interaktivní prezentací je v tom, že do automatické prezentace nelze z vnějšku zasáhnout. Ideální je když prezentující osoba a osoba, která prezentaci tvoří je jedna a táž. Přednášející musí přesně vědět, co chce prezentovat a jakého výsledku chce dosáhnout. Na základě tohoto rozhodnutí si zvolí vhodnou formu prezentace. Nejtypičtější je klasická výkladová prezentace.

Každá prezentace by měla mít úvod, ve kterém se posluchač či příjemce (pokud

není přednášející přítomen) seznámí s obsahem sdělení a zároveň jej vhodně motivuje. Vlastní prezentace využívá technická zařízení tak, aby posluchači podala nejdůležitější informace a aby posluchač sám dokázal rozlišit, o které informace se jedná. Musí být sestavena a realizována s přihlédnutím na složení publika. Neméně důležitý je v prezentaci závěr, který slouží jako stručné shrnutí celé prezentace (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010).

Jestliže se jedná o prezentaci, která je sestavena pro početnější publikum (např. v rámci konference) je dobré sestavit a vytisknout „brožuru“, která seznámí posluchače s danou problematikou a slouží mu jako informační materiál k následné přednášce. Vytisknutý materiál se základními informacemi může dostat posluchač v některých případech až po skončení přednášky. Na základě takovéto „brožury“ si posluchač může připomenout základní myšlenky odpřednášené prezentace nebo se seznámit i s jinými informacemi, které nebyly v prezentaci zahrnuty, protože by například prezentaci zbytečně zpomalily (Horný, 2001). Menší nevýhodou podkladových materiálů může být následné nesoustředění se posluchačů na samotnou interpretaci přednášejícího, ale právě na podkladové materiály. Posluchači mohou být kvůli podkladovým materiálům o informace napřed než samotný přednášející, protože čtení materiálů je časově rychlejší proces než samotný výklad. Může se tedy stát, že přednášející ztratí kontakt s publikem (Horný, 2001). Tyto faktory tedy předcházejí samotné tvorbě prezentace.

Prezentaci lze vytvořit i bez specializovaného software. To je prezentace postavená například na promítání textové stránky, promítání fotografií. V dnešní době, která nabízí množství technických zařízení, je ale tento způsob prezentace považován za neprofesionální a není tudíž příliš vhodný. Je zcela běžné využívat specializované software, které umožňují komplexně propojovat text, tabulky, obrázky a multimédia (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010).

2.2. Technická zařízení pro vizuální prezentaci

Výpočetní technika, mobilní komunikace, síťové prostředky, zobrazovací technika

Informační komunikační technologie se vyvíjí velice dynamicky a objevují se stále nové a výkonnější zařízení (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010). V této kapitole se budeme věnovat technickým zařízením, která jsou vhodná a dostupná pro vizuální prezentaci. *Technická zařízení* si můžeme rozdělit do čtyř skupin, tj. vlastní výpočetní technika, mobilní komunikace, síťové prostředky a zobrazovací technika. Výpočetní technikou rozumíme osobní počítač ve stolním provedení, přenosný typ počítače (laptop, notebook, palmtop, PDA (Personal Digital Assistants) - kapesní počítač) a příslušenství těchto počítačů (sluchátka, kamera, klávesnice, myš, USB kabely aj.). Síťový prostředek (netware) nám umožňuje síťové propojení počítače, jedná se například o server, Access point (přípojný místo v bezdrátové síti), modem (zařízení pro práci na internetu), HUB (propojuje počítače v lokální síti), satelitní antény či wifi (bezdrátové připojení k internetu). Mobilní komunikace je realizována především prostřednictvím mobilních telefonů (MDA). Do zobrazovacích zařízeních se zařazuje například monitory, scannery, tiskárny, dataprojektory, plottery, kopírky, multifunkční zařízení (např. tiskárna, kopírka, scanner, fax v rámci jednoho zařízení), faxy, faxmodemy aj.

Základem pro utvoření vizuální či audiovizuální prezentace je vhodná *výpočetní technika*, tedy především počítač. Počítač je velmi všestranný nástroj, jaký kdy byl vynalezen (Cowart, 2001). Můžeme říct, že historie počítače začíná už ve starověké Číně v období 500 před naším letopočtem, kde bylo vynalezeno počítadlo. Moderní období vývoje počítače je datováno do devatenáctého století a je spojeno se jménem Charlese Babbage (Cowart, 2001).

Dnešní počítače řadíme to tzv. čtvrté generace počítačů, která vzniká kolem roku 1981. Čtvrtá generace počítačů mají integrované obvody (čipy, mikročipy), malé rozměry, velkou kapacitu paměti a velkou rychlost (www.sweb.cz/historie_pocitacu, 1.9.2010). Tyto mikropočítače se dělí do hlavních dvou řad (rozdíl je v procesoru), které dnes známe nejvíce – počítače založené na Windows a počítače Apple Macintosh (Cowart, 2001). Vývoj počítačů jde stále kupředu, ke zlepšování dochází za poměrně malou časovou jednotku. (www.sweb.cz/historie_pocitacu, 1.9.2010). Naší PowerPoint prezentaci jsme tvořili s počítačem, který je založený na Windows.

S příchodem internetu počítač umožňuje vzájemnou komunikaci mezi lidmi víc než kdykoliv předtím, i přesto je to víc než jen přístroj pro komunikaci. Můžeme říct, že

propojení počítače a internetu se řadí mezi nejvýznamnější vynálezy dvacátého století (Cowart, 2001).

PowerPointovou prezentaci jsme vytvářeli v delším časovém období, a proto jsme také řešili to, jakým způsobem budeme ukládat nashromážděná data. Data se samozřejmě nemusí ukládat pouze na harddisk počítače, ale lze je uložit CD nebo DVD. Výhoda při ukládání dat na CD či DVD je v tom, že není spotřebována žádná elektrická energie (pokud zrovna nejsou aktivní v CD či DVD mechanice) a při nárazu se data nepoškodí. Nevýhodu spatřujeme především v tom, že mnoho médií zabere velké množství místa a je tedy zapotřebí mít větší počet CD nebo DVD. V současnosti se můžeme také setkat s velkokapacitními optickými médii tzv. HD DVD (kapacita 30GB) a Blu-ray (kapacita 50GB), která nahrazují velké počty CD a DVD médií. Ale i tak na harddisk počítače se vejde velké množství dat, která bychom museli ukládat na stovky CD nebo desítky DVD médií. Samozřejmě kapacita harddisku je závislá na použitém disku s příslušnou kapacitou. Nevýhodou ukládání dat na harddisk je spotřeba elektrické energie při plně zapnutém stavu a nebezpečí poškození dat při případném nárazu (www.vseohw.net, 11.8.2010). Celou prezentaci v powerPoint programu jsme uložili nejprve na přenosný harddisk (flashdisk) a poté na DVD.

Zobrazovací zařízení umožňují zprostředkování či vytvoření vizuální nebo audiovizuální prezentace. Monitor je zobrazovací zařízení, které nám umožní sledovat výsledky práce na počítači (Cowart, 2001). Moderním typem monitoru je tzv. LCD monitor, který nahrazuje monitory CRT. Díky snížení pořizovací ceny LCD monitoru se stává i poměrně rozšířeným ve spoustě domácností. Mezi jeho přednosti se řadí menší rozměr zařízení, přijatelná pořizovací cena, energetická úspora. Při práci u LCD monitoru se tolik nenamáhá zrak. Menší nevýhodu spatřujeme v tom, že se na něj nedá dívat ze strany (www.vseohw.net, 11.8.2010). Laptopy mají zabudovaný monitor interně (Cowart, 2001). Tiskárna byla ještě v poměrně nedávné době jediným výstupním zařízením počítače, které bylo sto komunikovat ve vztahu počítač – člověk (Veřtát, 1993). Tiskárna je po technické stránce externí zařízení počítače, není tedy jeho součástí (Cowart, 2001). Tiskárny pomalu ztrácí význam s rozvojem dalších zobrazovacích zařízeních. Dnešní tiskárny kladou důraz na kvalitu tisku než na jeho kvantitu (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010).

Scanner, podobně jako tiskárna, není přímo součástí počítače a slouží pro přenos informací uložených na papíře (např. vytisknuté fotografie, knihy atd) do podoby informací digitálních (počítačových). Scannery mají různé tvary, velikosti i zvláštnosti - některé se používají na scanování dokumentů, textů, jiné zase pro fotografie (Cowart,

2001).

Faxy a faxmodemy jsme v rámci naší diplomové práce nikterak nevyžívali. Pro samotný přednes naší výsledné prezentace širšímu publiku využíváme datový projektor (dataprojektor), který v dnešní době nahrazuje zpětný projektor s předem připravenými foliemi a který dokáže promítat kromě souborů v počítači i soubory, které se otevírají prostřednictvím napojení na internet.

Dataprojektor může být nainstalován v místnosti napevno ve speciálním držáku pod stropem. Pevná instalace je vhodná pro větší místnost (konferenční místnost, přednáškový sál, školicí středisko) a využívá se konferenční datový projektor, který zajistí velkoplošnou datovou projekci. Tyto projektory splňují nejvyšší nároky na světelný výkon a kvalitu obrazu. Dosahují věrných barev, vysokého kontrastu i ve velkých sálech, kde je rozptýlené denní nebo umělé světlo. Díky práci v nejvyšším rozlišení jsou sto věrně znázornit náročné grafické aplikace. Přednášející mají většinou k dispozici i mikrofon.

Při prezentaci v menší místnostech nebo při využití dataprojektoru více uživateli, je lepší vlastnit dataprojektor pohyblivý (flexibilní, osobní), který se položí na stůl a podle potřeby se přenáší. Tyto datové projektory splňují požadavky na jednoduchost a názornost. Jejich instalace je velmi rychlá, protože nastavení parametrů obrazu je plně automatické. O něco větší, ale výkonnější než osobní projektor je projektor mobilní, který je univerzální a všestranně použitelný. Je vhodný pro použití při prezentaci pro větší počet posluchačů (např. porady vedení, firemní školení, prezentace na výstavách apod.).

Jestliže potřebujeme prezentovat pokaždé na jiném místě nebo jsou vzdálenosti mezi jednotlivými přednáškovými místnostmi větší, je nejlepší využít ultralehké datový projektor, který má velmi nízkou hmotnost (nepřesahuje 1,5kg) i rozměry (formát A5) a přitom se řadí z hlediska funkčnosti k plnohodnotným datovým projektorům (www.avmedia.cz, 20.9.2010).

Nedávnou novinkou v rámci zobrazovacích zařízení je tzv. dokumentová kamera (vizualizér), která je schopna snímat průhledné fólie i trojrozměrný předmět. Se spojením s datovým projektorem se pak snímané předměty a dokumenty zobrazí na projekční ploše. Využívá se například, když chceme ukázat materiál, který nemáme v digitální podobě nebo jsme původně neměli v plánu s ním při prezentaci pracovat nebo ho jen chceme ukázat všem posluchačům a zároveň nechceme riskovat poničení předmětu.

Dovednosti a vlastnosti dataprojektoru jsou spojeny v interaktivní tabuli (SMART Board), která se používá například na firemních poradách, workshopech, různých typech jednání nebo v rámci školní výuky. Interaktivní tabule se ovládá dotykem počítačové

aplikace, dále perem se píše poznámky nebo se jím kreslí. Díky těmto vlastnostem je posluchač rychleji a efektivněji seznámen s tématem (s informacemi) a zvyšuje se jeho pozornost. SMART Board využívá software SMART Notebook, který zajišťuje funkčnost všech nabízených aplikací a obsahuje velké množství zdrojových galerií, animovaných sekvencí (formát flash) z různých vědních oborů, které lze jednoduše stáhnout z internetu a naprogramovat. Veškerá činnost na SMART Boardu se může ihned uložit do počítače, odeslat e-mailem nebo vytisknout (www.avmedia.cz, 20.9.2010).

V rámci interní komunikace se používá jako zobrazovací zařízení interní televize, která slouží k přenosu informací, které jsou pro nás důležité a které chceme sdělit ostatním. Do interní televize jsou vkládány formáty programových bloků, které se opakují podle naprogramovaného schématu. Do tohoto schématu můžeme zasahovat na dálku pomocí online přenosu. Interní televize obsahuje informace, které jsou aktuální nebo nějak důležité pro daný okamžik. V rámci informačního programu v interní televizi se může tedy objevit i naše prezentace nebo upoutávka na ni. Interní televize má za hlavní cíl pobavit, upoutat pozornost a poučit lidi (www.avmedia.cz, 20.9.2010).

Zmínili jsme klasickou prezentaci na konferencích, kde se používá datový projektor, promítací plátno (nebo plocha – např. Supernova) a další přídatná zařízení, která vytvoří společně s prezentujícím člověkem kvalitní prezentaci. V dnešní hektické době, kdy čas je vzácný a lidé podnikají kroky, které by čas šetřily, se rozšiřuje a je čím dál oblíbenější tzv. videokonference (prezentace „na dálku“ pomocí video techniky). Videokonference zajišťuje oboustrannou komunikaci mezi posluchači a řečníkem, okamžitou zpětnou vazbu a případnou reakci. Lze sdílet obraz, zvuk i případné podkladové materiály v jednom okamžiku. Vhodným doplňkem se také stává nástroj SMART Symposium, který umožňuje psaní poznámek přímo do promítané prezentace, zvýraznit vybrané informace v prezentaci nebo nakreslit jednoduchý graf, náčrtek, obrázek. SMART Symposium lze trvale upevnit do místnosti a naprogramovat ho tak, aby se pomocí něj ovládal i řídicí systém (www.avmedia.cz, 20.9.2010).

Příloha 1. Konferenční datový projektor (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 2. Osobní datový projektor (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 3. Mobilní datový projektor (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 4. Ultralehký datový projektor (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 5. Dokumentová kamera – vizualizér (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

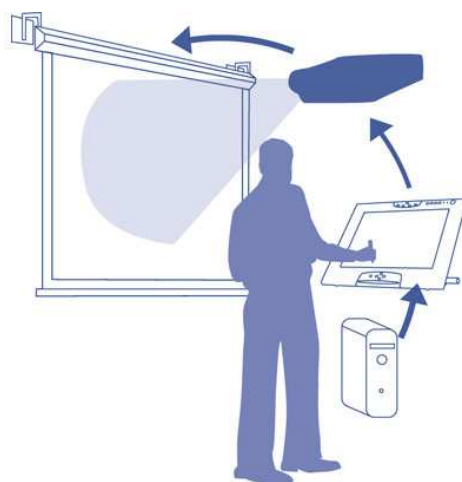
Příloha 6. Interaktivní tabule – SMART Board (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 7. Ukázka videokonference (www.avmedia.cz,20.9.2010)

Příloha 8. Náčrtek procesu práce se SMART Symposiem (www.avmedia.cz, 20.9.2010)

Příloha 9. Ukázka multifunkčního zařízení - scanner, tiskárna, kopírka (Poórová, 2010)

2.3. Programy, programové vybavení pro multimediální prezentaci

Takové informační komunikační technologie, které jsou vzájemně propojené (např. počítač a audiovizuální technický prostředek), nám vytvoří tzv. *multimédium*. Sak (Sak, 2007) rozlišuje čtyři generace médií v rámci lidské společnosti. Dnešní generace je charakteristická prací s počítačem, který je připojen k internetové síti, a propojováním jednotlivých médií v multimédium. Dostál (Dostál, 2009) označuje za multimediální systém souhrn technických prostředků (např. osobní počítač, zvuková karta, grafická karta, videokarta, kamerové systémy, příslušný software atd.), který je vhodný pro interaktivní audiovizuální či vizuální prezentaci. Multimediální aplikace (software) kombinují textové, obrazové, zvukové, animované nebo i filmové informace. Dnes jsou všechny osobní počítače multimediální. První standardní multimediální počítač (MPC) vyvinula firma Microsoft v roce 1991 (Dostál, 2009).

Software (česky programové vybavení) je nehmotná součást počítače, tedy programy, data, informace, které jsou spjaty s paměťovým médiem počítače. Jsou různé typy software. Například freeware je software, který lze legálně stáhnout zdarma nebo za určitý poplatek a tento software se může také legálně šířit (např. antivirové programy, programy reklamního charakteru). Software, který je založen na volně šiřitelných programech a jejichž autoři si nečiní nárok na zachování svých práv, se označuje jako public domain. Jestliže autorovi musíme zaplatit za volně šiřitelný software, pak se jedná o software spadající do kategorie shareware (jsou to např. počítačové hry, různé pomocné programy apod.). Tím, že autorovi zaplatíme, stáváme se registrovanými uživateli, kteří mají určité výhody (nárok na dokumentaci, pravidelné aktualizace programu aj.) při používání tohoto software.

Software zaměřený na získávání nových poznatků, tedy výuku, spadá do kategorie teachware. Při sestavování počítače firmy ukládají programy do paměti počítače typu ROM, takový software se označuje jako firmware (Veřtát, 1993). Software dělíme nejčasněji do dvou základních skupin – aplikační a systémové.

PowerPoint je prezentační program, jehož prostřednictvím na základě posloupnosti snímků (slide) lze vytvořit prezentaci. PowerPoint prezentace dnes většinou nechybí v žádném počítači, protože se dodává v rámci kancelářských programů např. Microsoft Office. Je tedy zcela kompatibilní s ostatními programy v této kancelářské sadě (Bříza, 2001). Je to tedy tzv. aplikační software (Coward, 2001).

Před samotným procesem tvorby prezentace by si měl tvůrce zamyslet nad tím, co,

chce prezentovat (nejdůležitější informace) jakým způsobem, chce prezentovat a komu chce tuto prezentaci zprostředkovat. Nejprve je důležité rozmyslet si barevné schéma tak, aby nebylo příliš barevné, aby neodvádělo posluchače od sledování důležitých informací a aby pokud možno nějak charakterizovalo nebo alespoň doplňovalo danou problematiku. Barevného schématu by se měl tvůrce prezentace držet po celou dobu prezentace.

Obrazové přílohy se do prezentace vkládají jen pokud nějak souvisejí s tématem. Příliš obrázku většinou škodí, protože odvádějí posluchače či příjemce od sledování klíčových informací. Totéž platí o různých typech animace a přechodů jednotlivých snímků (slide). Efektivita totiž neznamenaá efektnost. Vhodně zvolené obrázky jsou milým oživením prezentace. Velkým problémem při vkládání obrázku je jejich prostorová velikost, která se pak odrazí na velikosti celé prezentace. Do prezentace se hodí obrázky vektorové, protože při zvětšování či zmenšování obrázků nemění svou kvalitu na rozdíl od obrázku bitmapového.

Nejdůležitější je samotný text, který musí být čitelný. Musí být tedy dokonale sladěno pozadí snímků a barva, velikost a typ písma. Text se používá k psaní popisků, popisu. V prezentaci se často využívají odrážky, hesla. Jestliže není prezentace určena výhradně k samostudiu (interaktivní a projektová prezentace), neměla by obsahovat dlouhé věty. Pokud jsou přeci jen věty nutné, je výhodné volit věty kratší. Text by měl sloužit prezentujícímu jako osnova či záchytný bod, měl by zdůrazňovat samotný výklad a prezentující by ho neměl celý číst, protože posluchači jej vidí a tudíž si ho přečtou sami. Text by měl být jednotný a to jak barevně, tak také velikostí a typem písma. Případné změny by měly sloužit ke zvýraznění či odlišení některých informací od jiných. Animace písma je zcela zbytečná. Jestliže se někdo rozhodne animovat text, měl by dbát na to, aby přicházející animace nepřekrývala text a objekty na stránce a aby přicházela zprava a zdola.

V prezentacích se často objevují tabulky, které by měly doplňovat výklad a měly by být také součástí podkladů pro posluchače. Tabulky musí být čitelné, pokud možno co nejvíce zjednodušené bez zbytečných řádků a sloupců navíc. Velmi vhodné je v prezentaci použít grafickou prezentaci údajů (grafy, diagramy), která prezentaci oživí. Stejně jako tabulky slouží posluchači jako doplněk podkladů. V rámci prezentace se často tvoří hypertextové odkazy, které vedou na jiné stránky, do různých souborů v počítači, na webové stránky a objekty. PowerPoint prezentace podporují multimédia. Můžeme tedy do nich vkládat zvuk a video. Využití zvuku a videa je vhodné především pro prezentace interaktivní a projekční. V rámci výkladových prezentací je lepší volit pouze krátké,

doplňující úryvky.

Nejlepší způsob tvorby prezentace je volba jednotné image se kterou se po celou dobu pracuje, jestliže jsou nutné odchylky, měly by být v prezentaci opravdu jen minimálně a pouze na zvýraznění např. zlomových informacích. Samozřejmostí je dokonalá funkčnost celé vytvořené prezentace. Pozor bychom si měli dát na různé typy počítačů, protože se může stát, že při spuštění PowerPoint prezentace na jiném počítači než na kterém byla prezentace utvořena, bude vypadat odlišně (např. řez písma, formát písma a stránky atd.). Řešením tohoto problému je převedení PowerPoint prezentace do souboru PDF, který nám zvýší pravděpodobnost, že bude opravdu prezentace vypadat tak, jak byla vytvořena. Nevýhoda převodu do souboru PDF je v tom, že tato prezentace už nejde nikterak upravit (<http://app.edu.cz>, 2.6.2010.).

PowerPoint prezentace se velmi často využívá v rámci procesu vzdělávání díky zavádění a schopnosti ovládnutí informačních komunikačních technologií. Výuka není učení se z knih, stává se interaktivní, lépe se přizpůsobuje konkrétním jednotlivcům a vykazuje i vyšší úspěšnost. Hlavním důvodem je právě interaktivita výukových programů, která zajišťuje snížení míry únavy během výukového procesu a celý proces učení se stává zajímavější (Naiman, Chalupníková, 2004). Dnes se již stává zcela běžnou záležitostí učení se pomocí *eLearningu*. Jestliže se překonají negativní lidské vlastnosti (přirozená lenost, malá vnitřní motivace k učení, neochota pracovat na počítači, strach z výpočetní techniky, obava z ochrany osobních údajů), technické nedostatky (pomalé a drahé připojení k internetu, nedostatečné pokrytí signálu v dostatečné kvalitě), jedná se o velmi efektivní využívání ICT v procesu vzdělávání metodou sdílení a předávání informací (Hrubá, 2006).

Mnohé zahraniční výzkumy prokázaly, že není rozdíl ve znalostech mezi studenty, kteří studují prostřednictvím elektronického distančního vzdělávání a mezi těmi, kteří studují tradičním způsobem v klasických školách (Johnson, Aragon, Shaik, Palma-Rivas, 2001). Lépe se daří studentům, kteří věří, že moderní technologie jim pomohou při učení (Christensen, Anakwe, Kessler, 2001).

Při *eLearningu* není tak intenzivní zpětná vazba od učitele (student nemá možnost se ihned dotázat, takže buď učivu rozumí nebo nikoliv), ale tento nedostatek je kompenzován vyšší autonomií učení, lepší organizací řízení on-line výuky a důkladnými studijními elektronickými materiály, které nahrazují klasické učebnice (Horký, 2004). Student se sám rozhoduje, jaké množství učební látky, kdy a jakým tempem se bude učit. Má tedy plně pod kontrolou faktor času, tempa výuky a technologií (software a hardware). Tyto faktory zvyšují motivaci a přispívají k úspěšnému používání zvládnutí práce

s moderními technologiemi (Eastin, Larose, 2000; Kandies, Stern, 1999). Podle Bandury (Bandura, 1994) kromě motivace k učení je u studentů zvýšen pracovní výkon a schopnost rozhodování.

Mobilní eLearning tzv. *mLearning* je nová doplňková forma vzdělávání, jejíž základem je využívání mobilních ICT (PDA, MDA, notebook atd. viz výše). Tato forma vzdělávání vznikla v roce 2001 a stále se zdokonaluje s vývojem přenosných zařízení (zvyšuje se výkonnost, zlepšují se jednotlivé funkce jako vide, webový prohlížeč, barevné dotykové obrazovky). Nejedná se pouze o vzdělávací systém, ale také o komunikační prostředek. Největší předností mLearningu je snadná dostupnost, vysoká mobilita, usnadnění vzájemné komunikace a kompatibilita s aplikacemi klasického počítače. Učit se díky tomu lze kdykoliv a kdekoliv (na cestách, doma, v práci).

MLearning se ale zatím využívá spíše jako doplněk ke klasické výuce, protože stále pracuje na základě omezeného množství výukových programů (limity ve funkčnosti mobilních zařízení). Další limitující faktory využití mLearningu jsou spatřovány především v samotných mobilních zařízeních (malý displej, omezená kapacita pro ukládání dat, omezené možnosti rozšiřování a aktualizací dat, bezpečnostní riziko při bezdrátovém připojování k síti pomocí mobilních zařízení, větší pravděpodobnost ztráty nebo krádeže). Můžeme říct, že mobilní technologie jsou budoucností v technologiích e-učení (Rosman, Jašek, 2006).

Geografové pro své výzkumy a prezentace často používají v rámci počítačových programů *geografické informační systémy* (GIS - Geographic information system), které umožňují efektivně získat, uložit, analyzovat a zobrazovat geografické informace (geodata), které jsou v určitém vztahu k zemskému povrchu. Tyto informace se zobrazují pomocí GIS takovými způsoby, které nejlépe odhalí jejich vzájemné vztahy (nebo např. trendy vývoje aj.) v podobě tematických map. Abychom byli schopni pracovat s geografickými informačními systémy musíme mít k dispozici data (geodata), výpočetní techniku (osobní počítač), zobrazovací techniku (nejčastěji např. skener, tiskárna, plotter), nainstalovaný specializovaný software, se kterým musíme umět pracovat. Člověk většinou, díky vytvoření tematické mapy, je pak lépe schopen správně pochopit, sdílet a interpretovat (případně se znovu ptát) informace (data).

GIS technologie se nepoužívají jen v rámci geografického výzkumu, ale čím dál častěji se s nimi setkáváme i v jiných odvětvích (např. vládní instituce, školství, přírodovědné - organizace zabývající se životním prostředím i humanitní vědy). Nejdůležitější se nalézt kvalitní, reprezentativní data (primárním sběrem nebo sekundárním

dohledáním, úpravou a následnou analýzou), které budeme vkládat do GIS. Výsledky práce mohou být interpretovány ve formě zprávy, tematické či jiné mapy, tabulky, grafu v tištěné nebo digitální podobě. Záleží na tvůrci jaký způsob prezentace své práce si vybere. Je vhodné například porovnat starší výzkumy a zjistit, jaká metoda prezentace je nejpřesnější, nejreprezentativnější atd. Stejně jako u tvorby prezentace v PowerPoint je i zde důležitá počáteční analýza a rozmyšlení se, jaký asi výsledek očekáváme a pro koho jsou výsledné informace (mapy, grafy, tabulky apod.) určeny. Více o gis se můžeme dozvědět v odborných i zájmových publikacích např. magazín ArcNews, ArcUser, ArcWatch, GIS Café aj (www.gis.com, 1.10.2010).

3. LITERATURA ZABÍVAJÍCÍ SE GEOGRAFIÍ CHATAŘENÍ A TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

3.1. Literatura a výstupy geografického výzkumu chataření vypracované pracovníky KGE PF JU

Kubeš (Kubeš, 2004) se ve svém článku Typologická rozmanitost českého chataření zaměřil na poznání typologické rozmanitosti českého chataření. Nejprve definoval jednotlivé hierarchické prvky územní struktury chataření (chatu, chatovou osadu, chatovou lokalitu, chatovou oblast) a poté vytvořil typologii těchto prvků z různých pohledů. Byl proveden rozsáhlý a detailní terénní průzkum chatových osad v blízkém zázemí Českých Budějovic a na různých místech jižních Čech, který umožnil poznat rozmanitost chataření, typů chat a osad. Území bylo vymezeno po fyzickogeografické stránce na základě chatových oblastí. Tyto poznatky pak byly uplatněny v tomto článku. Součástí článku je mapa, která zobrazuje chataření v blízkém zázemí Českých Budějovic – architektonicko – urbanistické typy chatových osad v chatových oblastech.

Kubeš (Kubeš, 2004) v práci Chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic popisuje a hodnotí současnou individuální nekomerční rekreaci v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic, zejména chataření (chatové osady) a zahrádkaření (zahrádkářské osady), dále také stručně chalupaření, turistiku a hobby rekreaci v krajině. Důraz klade na prostorový aspekt (územní rozmístění, podmínění, rozmanitost a typologie), na trendy (vývoj k současnosti a předpověď dalšího vývoje) a na územně rozvojové problémy (především dopad na přírodní prostředí a krajinu a technicko – infrastrukturní problémy).

Článek se zabývá také teoretickými aspekty geografického výzkumu nekomerční individuální rekreace v zázemí měst, stručně se dotýká vzniku a vývoje chataření, chalupaření, zahrádkaření v České republice. Součástí článku jsou také 2 tématické mapy (1. – Rozložení chatových oblastí, chatových okrsků, chatových osad a chat v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic, 2. – Rozložení typů chatových osad v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic), tabulka (1. – Kvantifikace chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic v roce 2006) a graf (1. – Vývoj počtu chat, architektonicko – stavebních typů chat a (rekreačních) chalup v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic). Obě tématické mapy jsou doplněny komentářem.

Kubešův příspěvek Chatové oblasti České republiky (Kubeš, v redakci) si dal za cíl poznat současné rozmístění chat v krajině České republiky. Vychází z dřívějších prací Kubeš (2004), které zobecňují poznatky z terénního výzkumu chataření v zázemí Českých Budějovic. Článek ve svém úvodu zmiňuje literaturu, která se zabývá chatařením a druhým bydlením nejen v České republice. Dále upozorňuje na to, že data o počtu chat, která byla získána při Sčítání 1991, nejsou úplná a jsou už zastaralá. Je třeba je zaktualizovat a doplnit o další typy chat.

Článek se také dotýká problému výskytu rekreačních chat na rozhraní katastrální území, obcí, okresů a krajů, protože se váží na hodnotné a specifické přírodní a krajinné prostředí. Proto se chatové oblasti České republiky sledovaly v tomto výzkumu podle fyzickogeografické báze. Článek tedy vymezuje teoretická východiska, chatové oblasti České republiky, odhaduje počet nových a nesčítaných chat v chatových oblastech a popisuje územní rozložení chat podle chatových oblastí České republiky. Součástí článku jsou také tematické mapy (1. – Chatové oblasti ČR – lokalizace, 2. – Chatové oblasti ČR – hustota chat podle Sčítání 1991, 3. – Chatové oblasti ČR – odhad počtu chat v roce 2006) a tabulka (1. - Chatové oblasti ČR - kód, název, počet chat podle Sčítání 1991, odhad počtu chat v r. 2006).

Kubeš v článku Vývoj chataření v zázemí Českých Budějovic (Kubeš, 2004) se věnuje vývoji chataření v blízkém i vzdálenějším chatařském zázemí Českých Budějovic v období meziválečném a válečném, v období 1946 – 1969, v období 1970 – 1989 a v období po roce 1989. Na úvod se autor věnuje českému trampingu, tramskému chataření a literaturou, která se touto problematikou zabývá. Každá kapitola popisuje společenské souvislosti chataření, lokalizuje a kvantifikuje rozvoj chataření v blízkém zázemí Českých Budějovic, charakterizuje architekturu nově stavěných chat a urbanistické a krajinné charakteristiky chatových osad a v neposlední řadě se zaměřuje na společenský aspekt života v osadách. Na závěr je provedeno celkové hodnocení vývoje chataření v blízkém zázemí Českých Budějovic.

Historii trampingu a chataření na Česobudějovicku v letech 1925 – 2003 se věnuje příspěvek J. Kubeše (Kubeš, v redakci). V úvodu je zmíněna literatura zabývající se problematikou trampingu a chataření. Článek analyzuje vývoj chataření v zázemí Českých Budějovic, vychází z terénního průzkumu v průběhu let 2001 – 2003. Každou chatu na základě architektonicko – stavební podoby a na základě řízených rozhovorů s vlastníky chat a místními pamětníky chataření v chatové osadě či v blízkém sídle zařazena do architektonicko – stavebního typu a do typu podle období výstavby. Terénní průzkum byl

obohacen o rozhovory s pamětníky a významnými představiteli trampingu a tramského chataření na Českobudějovicku. Příspěvek obsahuje mapu, která znázorňuje současné uspořádání chataření v detailně řešeném území blízkého zázemí Českých Budějovic a graf ukazující vývoj počtu chat a dalších objektů v blízkém zázemí Českých Budějovic. Každá kapitola charakterizuje společenské souvislosti chataření, lokalizuje a kvantifikuje rozvoj chataření, popisuje architekturu nově stavených chat, všímá si aspektů společenského života v chatových osadách a v neposlední řadě také charakterizuje chatové osady.

Kubeš (Kubeš, 2010) v příspěvku Chatové oblasti České republiky vymezuje a typově rozlišuje chatové oblasti Česka, které jsou určeny intenzitou, koncentrací, eventuelně i formou chataření a také současně typem krajiny. Jsou zde vymezeny významné, méně významné a další chatové oblasti s velkými, středně velkými i nízkými koncentracemi a hustotami chat. Datovou základnu tvoří data z oficiálního sčítání objektů druhého bydlení (český statistický úřad 1994), data z podrobných terénních průzkumů chatových osad nacházejících se v širokém zázemí Českých Budějovic a také data z terénních průzkumů realizované v několika českých a moravských okresech, dále data z podrobných mapových podkladů zobrazujících chatové osady Česka a z dalších map zobrazujících krajinu Česka.

Autor v úvodu zmiňuje velké množství nejrůznější literatury, která se zabývá problematikou druhého bydlení v Česku i v zahraničí. Dále definuje chataření, chatu, chatovou osadu, chatovou oblast. Ve třetí kapitole vymezuje chatové oblasti a typizuje a kvantifikuje je. Součástí třetí kapitoly je mapa chatových oblastí České republiky zaměřující se na vymezení a územní hustotu chat. Významné chatové oblasti České republiky (hustota a počet rekreačních chat a rekreačních domků a krajinné typy) jsou zaznamenány v tabulce.

Příspěvek vychází ze tří zásad. Formy druhého bydlení v Česku a jejich objekty se vzájemně odlišují, je dobré je tedy sledovat odděleně. Při sčítání objektů druhého bydlení v Česku v roce 1991 byly v rámci chat sčítány početné rekreační chaty nacházející se ve volné krajině a nepočetné rekreační domky nacházející se především ve vesnicích. Na základě těchto údajů jsou v tomto příspěvku vymezovány chatové oblasti Česka. Rekreační chaty se v Česku nacházejí významně v okrajových částech sociogeografických mikro a mezo regionů, které jsou snadno dosažitelné z jader těchto regionů a díky tomu využívané v rámci víkendové rekreační dojížděky ze středně velkých a velkých měst. Analýzy rozmístění těchto chat v území podle okresů a krajů, které rozdělují prostory soustředěného rekreačního chataření, proto nejsou vhodné. Při vymezování chatových oblastí Česka je

dobré zohledňovat přírodně hodnotnou krajinu s hodnotným krajinným rázem, která se nachází blízko vodních toků, nádrží, lesních celků, protože je upřednostňována chataři.

3.2. Diplomové práce zabývající se geografii chataření, vypracované na KGE PF JU

Diplomové práce v této kapitole jsou součástí řad diplomových prací analyzujících chataření a zahrádkaření v okresech České republiky. Tyto diplomové práce byly vypracovány na KGE PF JU pod vedením doc. Kubeše. Mají podobnou metodiku. Většina z nich obsahuje analýzu územního uspořádání chatových osad a jejich typologii. Autoři zjistili nejčastěji výskyt v daných územích chat rekreačních, zahrádkářsko – rekreačních, zahrádkářských, dále rekreačních domků architektonicko – stavebně specifických chat aj. Součástí diplomových prací jsou také rozvojové problémy chataření v řešeném území.

Diplomová práce Dagmar Hulešové (Hulešová, 2006) Chataření v České republice obsahuje kromě textové části ještě 20 stran kartografických příloh, které přibližují rozmístění a typologii územní strukturu chataření. Chatové oblasti České republiky zdokumentoval ve své diplomové práci M. Plucha (Plucha, 2006). Chatové oblasti nejprve vymezil, poté stanovil jejich typologii a počet.

Ostatní diplomové práce byly zaměřeny na území některého z okresů České republiky. Vývoj, územní rozložení a typologickou rozmanitost chataření v okrese Jihlava představuje diplomová práce Martina Hadravy (Hadrava, 2007). Data použita v této práci byla získána prostřednictvím terénního průzkumu. Autor našel v okrese Jihlava 120 chatových osad s 3872 chatami. Diplomová práce obsahuje přehledné tabulky jednotlivých charakteristik chatových osad i analýzu územního uspořádání jednotlivých chatových osad a jejich typové zařazení. Autor se také zmiňuje o územně plánovacích a územně rozvojových problémech spojených s chatařením na Jihlavsku. Navíc srovnává dvě odlišné chatové oblasti.

O chataření v okrese Pelhřimov se zajímala ve své diplomové práci I. Bartesová (Bartesová, 2008). Autorka zaznamenala v okrese Pelhřimov 130 chatových osad s 2974 chatami. Zajímavý je závěr, ve kterém autorka srovnává chataření v okrese Pelhřimov s chatařením v okrese Jihlava. Okres Pelhřimov nemá tak velkou základnu chat jako jiné okresy v České republice.

Analýza chataření, zahrádkaření, záhumenkářství a vinařství v území okresu Hodonín je hlavní náplní diplomové práce Jiřího Zouhara (Zouhar, 2008). V rámci této práce autor zmapoval 5 376 chat a 4 935 altánů a zabýval se také územně plánovacími, ekologickými problémy, které jsou spojeny s chatařením, zahrádkařením,

záhumenkářstvím a vinařstvím. Součástí práce je vhodná, názorná fotodokumentace typů chat a dalších objektů individuální rekreace v území okresu Hodonín. Jiří Zouhar pracoval s daty, které získal z terénního průzkumu, protože se snažil odkrýt realitu zdejšího chataření, které je spojeno většinou s prací na zahradě, záhumenku, sadu, vinohradu, s výrobou vína, tudíž se nejedná o odpočinkovou individuální rekreaci jako je tomu v jiných okresech České republiky.

Válek (Válek, 2010) se zaměřil v diplomové práci na území okresu Třebíč. Autor zaznamenal při terénním výzkumu 7 chatových oblastí se 150 chatovými osadami a s 3788 chatami. Autor se také věnuje problematice trampingu a budování tramských osad na řekách Jihlavě, Oslavě a říčce Chvojnici a v neposlední řadě také porovnal chataření v okrese Třebíč s chatařením v okrese Jihlava. Řadu těchto prací doplňují pak diplomové práce zabývající se vývojem druhého bydlení v zázemí Českých Budějovic (Voráček, 2003) a chatařením na Lipně (Kapicová, 2004).

3.3. Vybraná literatura českých i zahraničních autorů zabývajících se geografii druhého bydlení

literatura ze 70. a 80. let 20. století, literatura po roce 1989, literatura o trampingu

Český geografický výzkum forem a objektů nekomerční individuální rekreace s ubytováním ve vlastním objektu – druhé bydlení - se vyvíjel dost izolovaně. Komunikace se zahraničím byla minimální, stejně jako spolupráce s negeografy. První etapa výzkumů v oblasti geografických výzkumů chataření a v širším pojetí druhého bydlení se uskutečnila mezi lety 1969 – 1978, především v pracích V. Gardavského (např. Gardavský, 1975) a M. Havrlanta (např. Havrlant, 1977). Druhá etapa spadá do 80. let 20.století (např. Vystoupil, 1981) a třetí je datována od roku 1996 (např. Bičík, 2001; Fialová, 2001). Důležité pro poznání změn, které probíhají v chataření zejména po roce 1989, jsou především práce I. Bičíka (Bičík, 2001).

Je zaznamenáno přes 110 prací českých geografů o druhém bydlení (Kubeš, v redakci). Práce se zabývaly hlavně analýzou územního rozmístění úředně sečtených chat a rekreačních chalup v rekreačních zázemích měst, v regionech a v České republice, někdy také včetně vazeb k místu trvalého bydliště vlastníků chat a rekreačních chalup; analýzou uživatelů těchto objektů ve vybraných regionech s využitím sociologických metod dotazování vzorku uživatelů; vznikem, vývojem, proměnami a prognózou chataření a chalupaření v území, včetně příčin, souvislostí a dopadů; postavením chataření a chalupaření v rámci systému rekreace a cestovního ruchu – obecně a konkrétně v regionech a v celé České republice; územně plánovací (rozvojovou) problematikou chataření a chalupaření, včetně územních potenciálů a zátěží.

Chatařením a chalupařením se také zabývali někteří čeští sociologové, na přelomu 60. a 70. let to byla například E. Librova, a ve sféře plánovací pak někteří územní plánovači, kteří usilovali v 70. a 80. letech o zmírnění negativních dopadů masového rozvoje chataření u nás. V 60. a 70. letech u nás vrcholil „boom“ ve výstavbě chat, který následně způsobil zájem o chatařskou literaturu. Knihovny reagovaly sestavením bibliografických přehledů, které byly zaměřeny na chatařskou problematiku (např. Hradílková, 1968; Fiedlerová, 1970; Podedworná, 1973). Zaujala nás především chatařská bibliografie Fiedlerové (Fiedlerová, 1970), která čítá 339 položek literatury. V seznamech převažují články z českých i zahraničních časopisů ze 60. let 20.století tematicky zaměřených na bydlení a rekreační bydlení. Tato literatura pojednává zejména o různých podobách rekreačních chat a o jejich stavbě. Je zde uvedena v menší míře i literatura o

rekreačních chalupách a o dalších stavbách objektů individuální rekreace.

Regionální literatura zahrnuje práce zabývající se druhým bydlením v okrese Ústí nad Labem (Anděl, 2004), ve Středočeském kraji (Bičík, Fialová, 2001), v Plzeňském kraji (Domalevski, Novotná, 2004), v Jeseníkách (Drahošová, 2003), v Beskydách (Havrlant, 2000), v zázemí Českých Budějovic (Kubeš, 2004), v okrese Liberec (Pecháčková, 2004), v okrese Olomouc (Ptáček, 2004), v zázemí Brna (Vystoupil, 1988). Údaje za celou Českou republiku ze Sčítání 1991 nalezneme v člancích a kapitolách Vágnera (Vágner, 2001), Fialové (Fialová, 2001), Vystoupila, Hýblové, Mariota (Vystoupil, Hýblová, Mariot, 1992), kde jsou zachyceny kartograficky za okresy. Práce Vystoupila, Holešinské, Kunce, Šauera (Vystoupil, Holešinská, Kunc, Šauer, 2007) zachycuje mapy zobrazující chaty a chalupy v podrobnosti podle obcí ČR.

Pavel Ptáček (Ptáček, 2004) přispěl do regionálního vývoje druhého bydlení studií o vývoji druhého bydlení na Olomoucku. Svou práci rozdělil do několika kapitol, ve kterých se zabývá nejprve obdobím vývoje druhého bydlení na Olomoucku do roku 1945, zaměřuje se na první skautské osady, první chatové osady v údolí Bystřice, poté pokračuje vývojem druhého bydlení v období od roku 1945 do počátku 70. let, v období 70. a 80. let, v 90. letech a v současnosti. Podle Ptáčka převládá na Olomoucku rekreace vlastního obyvatelstva v poměrně malé vzdálenosti od místa trvalého bydliště. Článek je doplněn tabulkami (např. Časoprostorový vývoj šíření chat v okrese Olomouc v letech 1966 až 1991). Regionální studii o vývoji druhého bydlení sestavila Ivana Pecháčková (Pecháčková, 2004), která se zaměřila na vývoj druhého bydlení v zázemí Liberce. Jednotlivé kapitoly popisují tramping na Liberecku, vývoj sídelní struktury a druhého bydlení po 2. světové válce, období od konce 60. let do roku 1991 a druhé bydlení po roce 1990.

Trampingem se zabývá studie Pavla Domalewského a Marie Novotné (Domalewski, Novotná, 2004). Tato práce je zaměřena regionálně na Plzeňsko. Autoři sledují vývoj trampingu a druhého bydlení na Plzeňsku. Popisují počátky druhého bydlení, zlatou éru trampingu v letech 1920 – 1939, období od 2. světové války k počátkům 60. let, druhé bydlení jako společenský fenomén 70. a 80. let a období mezi léty 1990 – 2003. Tato studie historického vývoje druhého bydlení a trampingu pouze vymezila roli Plzeňska v celorepublikovém měřítku druhého bydlení.

Jiří Anděl (Anděl, 2004) se ve své studii věnuje etapám vývoje druhého bydlení, prostorovým zákonitostem jeho rozmístění a poukazuje na specifickou tohoto procesu ve vybraném území v Čechách – na Ústecku. Ústecko je zde představeno jako

sociogeografický region, ve kterém jsou relativně uzavřeny hlavní funkce sociogeografický povahy. Sociogeografický region je sestaven na základě přirozené spádovosti obyvatel ze zázemí do regionálního jádra. Kryje se s dominantním využíváním objektů individuální rekreace obyvateli střediska regionu a plochou se rovná rozloze okresů. Autor se zaměřil na přírodní a kulturně – historické předpoklady rozvoje rekreačních aktivit, na nejstarší formy rekreace, na období vývoje druhého bydlení na Ústecku po roce 1945 do konce 60. let, od konce 60. let do konce 80. let a od konce 80. let do současnosti. Součástí studie je také tematická mapa rekreačních lokalit v zázemí města Ústí nad Labem. V závěru autor naznačuje, kam bude vývoj druhého bydlení na Ústecku směřovat a proč tomu tak bude.

Ivan Bičík a Dana Fialová (Bičík, Fialová, 2001) se změřili v problematice druhého bydlení na zázemí Prahy. Praha představuje hlavní a největší zdroj vlastníků a uživatelů rekreačních objektů. Kartogram hustoty rekreačních objektů vyjadřuje vzrůstající hustotu rekreačních objektů místy až na neúnosnou míru. Autoři použili pro svůj výzkum data Českého statistického úřadu ze Statistického lexikonu obcí, data z databáze Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Tyto data pak doplnili daty získanými z terénního šetření a z řízených rozhovorů. Autoři shledali za nejvhodnější, aby bylo možné získané údaje z terénního výzkumu kvantifikovat a vyvodit obecné závěry, provést dotazníkové šetření.

V článku je mapa katastrálního území, ve kterých proběhlo dotazníkové šetření. Dotazníkové údaje byly sjednoceny k roku 1997 a vyhodnoceny v roce 1998. V tabulkách nalezneme vybrané výsledky dotazníkového šetření majitelů objektů individuální rekreace (OIR), odpovědi dle věkové struktury majitelů objektů individuální rekreace. Dále autoři mají v tomto článku pár poznámek k přeměně druhého bydlení na trvalé bydlení a k přeměně trávení volného času. Úvahy o budoucím využití objektů individuální rekreace jsou graficky znázorněny v kartogramech za rok 1991 a rok 1997. Změny úvah o budoucím využití objektů individuální rekreace jsou naznačeny v článku grafem. V závěru autoři srovnávají šetření a průběžnou evidenci OIR.

Důležitost typologického mapování jednotlivých rekreačních lokalit je spatřována v tom, že díky ní můžeme nastínit možné varianty strategického rozvoje území. *Typologická rozmanitost* objektů českého chataření se objevuje v pracích Borovičky (Borovička, 1994), který vymezuje základní typy objektů individuální rekreace v ČR z hlediska legislativního, architektonicko-stavebního a urbanistického na pozadí společenských okolností jejich vzniku. Práce I. Bičíka (Bičík, 2001) rozmnožují funkčně – typové spektrum chat a chatových osad. Práce J. Vágnera (Vágner, 2003) mapuje prostor na rozhraní rekreačního chataření a jiných forem rekreace především z behaviorálních

pozic.

Fialová (Fialová, 2001) i Kučera (Kučera, 2001) popisují vlastnosti dostupné statistiky OIR v České republice. Statistickou analýzou územního rozložení chat a rekreačních chalup v okrese České Budějovice se zabývá práce J. Novákové (Nováková, 1992). Milan Kučera (Kučera, 2001) se zabývá problematikou druhého bydlení při Sčítání lidu, domů a bytů. Po obecném úvodu, kde připomíná Sčítání lidu jako takové, se zaměřuje ve druhé kapitole na problematiku druhého bydlení ve sčítání lidu, domů a bytů v letech 1970 a 1990. Třetí část řeší druhé bydlení ve Sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991.

Dana Fialová (Fialová, 2001) v úvodu kapitoly připomíná zahraniční i domácí literaturu, která vymezuje pojem rekreační objekt, objekt individuální rekreace. Autorka píše, že k českému pojmu rekreační objekt je definičně nejbližší německý termín „Freizeitwohnsitz“ a také polský termín „dom wypoczynkowy“. Dále připomíná definici slovenského autora P. Mariota. Druhá a třetí kapitola se zabývá dvěma zdroji dat, s kterými pracujeme při hodnocení druhého bydlení v rámci České republiky – údaje Českého statistického úřadu; údaje o rekreačních objektech Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Třetí kapitola se zaměřuje na problematiku kombinace dat obou zdrojů. Článek obsahuje také dvě tabulky (1. – Porovnání struktury dat ze Statistického lexikonu obcí a databáze katastru nemovitostí, 2. – Velikost zastavěné plochy rekreačních objektů předepsaná příslušnými vyhláškami). Závěr hodnotí oba zdroje dat a připomíná, že ani jeden z nich není bezchybný a vyčerpávající.

Jiří Vágner (Vágner, 2001) se zaměřil na vývoj druhého bydlení v Česku. První kapitola hodnotí stručně vývoj druhého bydlení v období do začátku 20.století. Druhá kapitola navazuje na první a popisuje období mezi rokem 1900 – 1920. Meziválečným obdobím se zabývá třetí kapitola. Pátá kapitola hodnotí období vývoj druhého bydlení po roce 1945 až do konce 60. let 20. století. Šestá kapitola opět navazuje na kapitolu pátou a dotýká se období od konce 60. let do konce 80. let. Tato kapitola obsahuje také graf vývoje počtu objektů druhého bydlení a tabulku počtu rekreačních objektů v Česku v letech 1930 – 1991. Článek o vývoji druhého bydlení v Česku je ukončen počátkem 90. let 20. století. Autor naznačil hlavní možné trendy dalšího vývoje druhého bydlení, ze kterých vyplývá, že jednou ze základních charakteristik současného i budoucího vývoje bude nejspíš další stírání rozdílů mezi vnímáním trvalého a druhého bydlení, a to jak po stránce vybavenosti, funkce, provozovaných činností i objemu tráveného času. K tomuto článku jsou také připojeny tři tématické mapy (1. – Počet objektů individuální rekreace v Československu a jejich přírůstek v období 1971 – 1991, 2. – Hustota objektů druhého bydlení v okresech ČR

v roce 1991, 3. – Intenzita objektů druhého bydlení v okresech ČR v roce 1991).

Petr Procházka (Procházka, 2001) říká, že současný stav pohybu za rekreací v České republice je zapotřebí vidět jak v kontextu obecných zákonitostí prostorové mobility obyvatelstva, tak i ve vazbě na specifické rysy dosavadního vývoje rekreační dojížděky na území České republiky. Je zde také připomenut problém nepřesných, nekompatibilních, málo obsažných a často špatně dostupných dat, které charakterizují pohyb za rekreací. Problém autor spatřuje v tom, že neexistují kvalitní databáze a data v detailnějším třídění. Interpretace takovýchto dat je pak spíše na základě pravděpodobností než na základě jednoznačných tvrzení. Rekreační objekty jsou často koncentrovány v menších obcích a jejich majitelé bydlí ve velkých městech, tudíž užívání rekreačních objektů vede k rekreační dojížděce. Tato dojížděka pak vyjadřuje vztah mezi obcí a lokace objektů individuální rekreace a obcí trvalého bydliště vlastníka rekreačního objektu.

V článku je vysvětlen a naznačen výpočet počtu vlastníků rekreačních objektů (RO) z Prahy. Rekreační dojížděka v České republice je v článku naznačena kartogramem „Struktura rekreační dojížděky v ČR z hlediska trvalého bydliště vlastníka“. Dojížděka do objektů individuální rekreace podle krajů je shrnuta v tabulce. Následující kapitola se zaměřila na rekreační vyjížděku do OIR z Prahy. Tato kapitola obsahuje tabulku vyjadřující proudy rekreační dojížděky z Prahy a dvě tematické mapy dojížděky do OIR z Prahy. První tematická mapa ukazuje dojížděku do OIR z Prahy v roce 1971 a druhá stejnou situaci v roce 1991. Rekreační vyjížděka z ostatních center České republiky a mezi okresy je probrána v další kapitole tohoto článku. Autor vytvořil tabulku proudů rekreační dojížděky mezi okresy bez zastoupení proudů z Prahy a velkých měst. A stejným způsobem jako u tematické mapy dojížděky do OIR z Prahy vytvořil autor tematickou mapu meziokresní dojížděky do rekreačních objektů (mimo Prahu) za rok 1991.

Dana Fialová (Fialová, 2001) zobecnila poznatky z terénního průzkumu v rekreačních chatových osadách jižního zázemí Prahy a rozpracovala jejich geografickou typologii. Autorka ve své práci odkazuje i na práce jiných geografů, kteří se zabývali typologií rekreačních objektů (např. Kubeš, 1990; Vágner, 1994; Kowalczyk, 1994). Pro názornost jsou v práci vytvořeny dvourozměrné typologické modely, graficky vytvořena ukázka rozšiřování rekreačního objektu. Z obrázku „Morfologické typy sídel s rekreačními objekty“ je patrná morfologická pestrost sídel a v nich rozmístěnost rekreačních objektů. Autorka dále charakterizuje lokality podle polohy, pozemku, vlastního rekreačního objektu a vlastní lokality a v následující kapitole rozeznává čtyři typy rekreačních lokalit.

Autorka se pokusila stručně charakterizovat jednotlivé typy lokalit a popsat hlavní rysy, které vystihují stav rekreačního osídlení. Ve své typologii nezachytila možnost, kdy jsou rekreační objekty rozmístěné přímo v intravilánu obce a tedy není jasné, který objekt je využíván k rekreaci a který k trvalému obývání. Autorka si myslí, že v takovéto situaci se nemůže hovořit o rekreační lokalitě ve smyslu specifického druhu sídla s výhradně rekreační funkcí. Typologie rekreačních lokalit v tomto článku je založena především na vnějších charakteristikách, které lze zjistit z mapových podkladů a z terénního průzkumu.

Jiří Vágner a Dana Fialová (Vágner, Fialová, 2004) popsali základní informaci o prostorovém rozmístění druhého bydlení v Česku na základě údajů ČSÚ ze sčítání lidu, domů a bytů 1991. Záměrně nepoužili údaje ze sčítání lidu, domů a bytů 2001, protože se v tomto sčítání objekty individuální rekreace nesčítaly. Vzhledem k tomuto nedostatku mohou být informace ilustrativní. Nové aktuální trendy jsou zachyceny v modelových výzkumech. Autoři v tomto článku zdůrazňují hlavně prostorový aspekt, který se objevuje například v kapitole zabývající se rekreační dojížděnkou nebo nejdůležitějšími proudy, které jsou součástí prostorové mobility obyvatelstva. Článek se pokusil podat souhrn nejdůležitějších informací i za použití grafických kartografických metod.

Jiří Vágner a Petr Procházka (Vágner, Procházka, 2004) se zabývali vývojem druhého bydlení v Česku se zaměřením především na vývoj a význam českého trampingu, který je považován za jeden ze základních a velmi specifických kořenů rozvoje druhého bydlení. Článek klade důraz hlavně na období zrodu a tzv. zlatého věku trampingu před druhou světovou válkou a zmiňuje se také samozřejmě i o době válečné, poválečné, 60. léty, obdobím normalizace, 80. léty. V závěru práce jsou naznačeny současné trendy trampingu a jeho perspektivy. Cílem studie je i geografická analýza rozmístění předválečných trampských osad v zázemí Prahy a v rámci celého Česka.

Ze zahraniční literatury uvádíme literaturu ze zemí, ve kterých se nachází větší počet objektů druhého bydlení. Jsou to především Finsko, Norsko, Švédsko, Polsko. V Polsku se problematikou druhého bydlení již řadu let zabývá profesor Kowalczyk (Kowalczyk, 1994), který sleduje například vztah druhého bydlení ke komerčnímu cestovnímu ruchu nebo k ochraně přírodního prostředí nebo se také věnuje novodobému vývoji v oblasti druhého bydlení.

Objekty druhého bydlení v Severských zemích jsou do značné míry podobné těm v Čechách. Geografická a sociologická literatura se severskému druhému bydlení ve větší míře věnuje již od 60.let 20.století, ale jsou zaznamenány švédské práce i před 2. světovou válkou (Kubeš, 2010). Dánský geograf Tress se zaměřil na oblast dlouhého pobřeží Dánska

s oblastmi druhého bydlení (Tress, 2002). Autor také popisoval proměny druhého bydlení v posledních desetiletích. Iglebaek (Iglebaek, 2007) sestrojil kartodiagram, který prezentuje rozložení objektů druhého bydlení v Severských zemích podle obcí. Dále se také zabývá nejnovějšími trendy ve druhém bydlení v těchto zemích. Z kartodiagramu je patrné, že objekty druhého bydlení se objevují podél celého členitého pobřeží Severských zemí i v horské části jižního Norska a u jezer jihovýchodního Finska. Vepsalainen a Pitkänen (Pitkänen, Vepsalainen, 2008) řeší širší vztahy a budoucnost druhého bydlení ve Finsku, v Severských zemích i v západní Evropě. Při analýze krajiny druhého bydlení používají termíny „activityscape“, „farmscape“, „wildscape“ (Vepsalainen, Pitkänen, 2010).

Hiltunen (Hiltunen, 2007) se věnuje rozmístění objektů druhého bydlení a územně a regionálně rozvojovým problémům, které jsou s druhým bydlením spojené. Analyzuje například rozpor mezi ochranou přírody a krajinou a rozvojem venkova v souvislosti s rozšířením a intenzifikací druhého bydlení v jezerních regionech jihovýchodního Finska. Overvag (Overvag, 2009) pracuje s oblastmi druhého bydlení a studuje problematiku intenzivního rozšiřování objektů druhého bydlení na venkově v dnešní době v zázemí Osla. Oblasti druhého bydlení ve Švédsku také vymezují Marjavaara a Muller (Marjavaara, Muller, 2007). Tito autoři také upozorňují na možnost pozitivního ovlivnění uživatelů objektů druhého bydlení směrem k ekologickým postojům a k ekologickému chování. V neposlední řadě hodnotí švédskou krajinu z hlediska její atraktivity pro druhé bydlení. Neměli bychom zapomenou na starší práce Jaaksona (Jaakson, 1986), které jsou často citovány u dalších autorů zabývajících se problematikou druhého bydlení. Pracemi Jaaksona se inspirovali například Halseth a Rosenberg (Halseth, Rosenberg, 1995) při statistice objektů druhého bydlení v zázemí několika kanadských měst a statistice jejich vlastníků.

3.4. Negeografická česká literatura o chataření a druhém bydlení

V této kapitole se zabýváme literaturou o chataření a druhém bydlení, kterou nelze zařadit do literatury geografické. Jedná se především o literaturu o chataření a druhém bydlení z pohledu architektonického, urbanistického, územně plánovacího a sociologického. Chatařením a chalupařením se na přelomu 60. a 70. let zabývali někteří čeští sociologové.

P. Matějů, J. Večerník například publikovali do revue „Životné prostredie“ (Matějů, Večerník, 1978), ve kterém píše, že růst rekreačních potřeb je podle autorů jednou z reakcí na zhoršující se životní prostředí, ovšem některé formy uspokojování těchto potřeb nepříznivě ovlivňují kvalitu životního prostředí v cílových, ale i výchozích místech rekreační mobility, a také na cestě mezi těmito místy. Potřeba rekreace obecně narůstá, rekreaci začínají vyhledávat také obyvatelé sociálně slabší. Zároveň lze pozorovat diferenciaci v rekreačním chování jednotlivých skupin obyvatel. Diferenciace rekreačních dispozic, podíl domácností vybavených chatou, můžeme sledovat v regionálním průřezu (je rozdílná v regionech ČR) v rozlišení velikostních skupin sídel (venkov x město) nebo v rámci vnitřní struktury velkoměsta. Autoři tuto skutečnost zaznamenávají pomocí dat v tabulkách a pomocí kartogramu znázorňujícího podíl domácností vybavených chatou v jednotlivých čtvrtích Prahy v roce 1970. Autoři článku si myslí, že ke zmírnění boomeru chataření a jeho nepříznivých projevů pomůže stavba takových obytných souborů, ve kterých by se bydlení, co nejvíce přibližovalo bydlení v rodinných domcích, kde je potřeba druhého bydlení menší.

Od roku 1969 vychází měsíčník Chatař, který byl později doplněn o „časopis pro chataře a chalupáře“, v 90. letech byl přejmenován na Chatař a Chalupář. Jedná se o časopis populární, ve kterém se ale vyskytly i články odborného charakteru (např. sociologické články M. Todlové, architektonické články A. Kadlece). Zpočátku v časopise dominuje chatařská problematika, v 70. a 80. letech svým rozsahem se jí vyrovnává problematika chalupářská a dále od 80. let problematika chalupářská převažuje. V časopise Chatař a chalupář vychází množství populárních článků zaměřujících se například na specifické podoby chat, na různé projevy chataření v rámci České republiky a ve světě (www.chatar-chalupar.cz, 3.8.2010).

Socioložky M. Maršálková a M. Todlová (Maršálková, Todlová, 1973) uvádějí, že rekreace a druhé bydlení jsou vzájemně prolnuty, druhé bydlení je součástí rekreace a rekreace je zároveň součástí druhého bydlení a proto autorky zařazují sociologickou

problematiku druhého bydlení jak do sociologie bydlení, tak do sociologie volného času, respektive sociologie rekreace (dílčí disciplína sociologie). Při chataření nebo chalupaření se uskutečňují různé druhy odpočinku (rekreace), druhé bydlení zahrnuje také množství neodpočinkových aktivit spojených například s chodem druhé domácnosti. Člověk je podle autorky tvorem dynamickým, který rád poznává nové skutečnosti a rád se rekreuje v prostředí odlišného charakteru, než je prostředí, ve kterém pracuje a běžně bydlí.

Sociologií ekologického vědomí a chování obyvatel se zabývala H. Librová (Librová, 1987), která píše, že bydlení je v mnoha ohledech projevem hledání návratu městského člověka k přírodě a k životu v přírodě a tudíž téma druhého bydlení nelze v těchto výzkumech opomenout. V kapitole, která se zabývá druhým bydlením, se nejprve autorka vrací ke svým předchozím výzkumům chatařů a chalupářů (např. Librová, 1975 – nejprve elitnost a později i masovost chalupaření) a poté rozvíjí téma této monografie „sociální potřeba a hodnota krajiny“ ve vztahu na druhé bydlení, především chalupaření.

Autorka vytvořila dotazníkový průzkum u obyvatel a návštěvníků dvou vesnic na Českomoravské vrchovině (Kameniček, Chlumětín). Použila techniku tzv. „sémantického diferenciálu“, zkoumala odlišná vyjádření respondentů pro vlhkou květnatou louku a pro lán obilí a stanovila tři skupiny lidí – chalupáře, chataře, místní obyvatele a doplňkově i ekology. Autorka zjistila, že chalupáři představují skupinu obyvatelstva silně identifikovanou s obcí i jejím krajinným okolím, s výraznou estetickou percepcí krajiny, ekologicky dobře informovanou a navíc připravenou pro záchranu krajinných hodnot efektivně jednat.

Starší práce Otakara Máčela (Máčel, 1968) patří do architektonické literatury popisující druhé bydlení. Tato práce je myšlenkově bohatá, interdisciplinární a využívá poznatků ze zahraniční literatury. Autor vnímá druhé byty jako byty v individuálním vlastnictví, které jsou opakovaně navštěvovány za účelem rekreace. Do forem druhých bytů zahrnuje chatu, rekreační dům, rekreační chalupu, zahradní domek, zahradní altán, letní byt, mobilní druhý byt (karavan, obytné auto, obytná loď). Autor vyzdvihuje především to, že se člověk prostřednictvím druhého bydlení navrací na venkov a do přírody. V práci je naznačeno, že druhé bydlení je věcí prestiže. Objekt individuální rekreace si pořizují především lidé, kteří mají vyšší příjmy a vyšší nároky na trávení svého volného času. Navíc se lidé na chatě či na chalupě cítí podle autora svými pány, to se nedá říci o lidech, kteří bydlí ve více-bytovém domě. Autor se bojí zejména nezvladatelného nárůstu počtu druhých bytů v Československu. Doporučuje tedy zlepšit především bydlení ve městě, zlepšit územně plánovací a architektonicko-stavební přípravu. Navíc kritizuje

podoby průmyslově dodávaných montovaných chat, které nezapadají do rázu krajiny. Naopak vyzdvihuje chalupaření, které zachraňuje venkovské osídlení na periferním venkově.

4. VYTVÁŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ PRAZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE“

4.1. Vnitřní upořádání multimediální prezentace

K sestavení této prezentace nás nejvíce inspirovalo množství materiálů o druhém bydlení zvláště chataření, které bylo shromážděno na katedře geografie JU. Tento materiál jsme doplnili o další publikace našich nejvýznamnějších geografů zabývajících se problematikou druhého bydlení, chataření a částečně chalupaření a trampingu. Tato prezentace od počátku vznikala za účelem použití ve vysokoškolské výuce geografie nebo pro větší přednášky na geografických pracovištích, konferencích (lze lehce vybrat pouze části prezentace) a tomuto účelu byla přizpůsobena její struktura.

Strukturu prezentace jsme uspořádali tímto způsobem – nejprve je v úvodu (*kapitola 1*) naznačena problematika geografie cestovního ruchu a rekreace, druhého bydlení a jeho geografických aspektů, chataření jako formy rekreace v individuálním objektu a jako formy druhého bydlení a chatové osady jako zvláštního sídla a neopomenuli jsme ani environmentální, architektonické, sociologické a další aspekty chataření (*kapitola 2*). V další kapitole (*kapitola 3*) jsme se zaměřili na geografický výzkum a literaturu o druhém bydlení a chataření v Česku a na Slovensku. Literaturu jsme rozdělili na osm částí. Seznamy literatury jsou součástí prezentace jako přílohové části (hypertextové odkazy). Představili jsme blíže publikace Bičíka (Bičík, 2001), Vágnera, Fialové (Vágner, Fialová, 2001) a Zapletalové (Zapletalová, 2002) a odkázali jsme také na proběhlou výstavu o druhém bydlení. V této kapitole jsme představili také vědecká pracoviště v Česku i na Slovensku, geografický výzkum chataření na katedře geografie PF JU a diplomové práce zabývající se problematikou chataření na katedře geografie PF JU.

Nejobsáhlejší kapitolou s množstvím obrazových příloh je kapitola zabývající se teoretickými východisky výzkumu geografie chataření (*kapitola 3*). Konkrétně se věnujeme formám nekomerční individuální rekreace, definujeme chataření, chatu, chatovou osadu, chatový okrsek, chatovou oblast, zahrádkaření, zahrádkářské osady, zahrádkářský okrsek, chalupaření, rekreační chalupu, chalupářské sídlo. Je zde naznačena zonace rekreačního zázemí města a typologie územních struktur chataření. Do této kapitoly jsme se rozhodli umístit video-sekvenci, ve které jsou zobrazeny různé typy chat.

Čtvrtá kapitola (*kapitola 4*) se zaměřujeme na statistická data pro výzkum chataření v Česku a postupům terénního průzkumu chataření v mikroregionech, kde představujeme

data ze sčítání lidu, bytů, domů, mapová data, další statistická data, podklady pro terénní výzkum chatových osad, postupy terénního průzkumu chatové osady. Sledujeme informace pro popis vývoje chatové osady i eventuelně zdejšího trampingu a věnujeme se způsobu sběru informací pro územně rozvojovou problematiku chatové osady. V páté kapitole (*kapitola 5*) se soustředíme na chataření na Českobudějovicku, v dalších regionech Česka a v Česku. Zde rozebíráme vybrané výsledky z výzkumu chataření na Českobudějovicku vedené převážně doc. Kubešem, výsledky z některých diplomových prací (např. Kapicová, 2004; Hadrava, 2007; Bartesová, 2008; Zouhar, 2008; Válek, 2010).

Územně rozvojové problémy chataření, jako je problematika infrastruktury chatových osad, životně-prostředíová a geoekologická problematika chatových osad, územně plánovací problematika chatových osad, společenské problémy chataření, řešíme v kapitole šesté (*kapitola 6*). Tramping v České republice a na Českobudějovicku se stal náplní následující kapitoly (*kapitola 7*). Zabýváme se okolnostmi vzniku trampingu a naznačujeme postupný vývoj trampingu v České republice a na Českobudějovicku. V této kapitole je umístěna jeden video-sekvence s ukázkou českého trampingu. Do závěru prezentace (*kapitola 8*) jsme umístili seznam použité literatury a dalších zdrojů.

Osm kapitol se dále člení na podkapitoly a i tyto podkapitoly mají své dílčí části. Některé kapitoly jsme museli rozčlenit až do čtvrté úrovně členění, aby byla práce přehledná. Multimediální prezentace čítá celkem 103 Slideů, jejichž součástí je řada příloh v rámci doplňkových souborů, které jsou uloženy externě na disku. Prezentace čítá řadu hypertextových odkazů pomocí kterých se tyto soubory stávají součástí prezentace. Kromě textu se v prezentaci vyskytuje řada fotografií, tabulek, map, které dokreslují písemné sdělení.

Takto rozsáhlou prezentaci lze využít pro semestrální výuku nebo jako shrnutí pro zájemce studující problematiku chataření případně druhého bydlení. Výhodou této prezentace je jasná struktura, která nepostrádá logickou posloupnost a i přesto jsou kapitoly zpracovány tak, že je můžeme kdykoliv vyjmou či oddělit. Člověk tudíž může pracovat s celým obsahem prezentace nebo si vybrat pouze ty kapitoly, které potřebuje pro své studium, zájem apod.

4.2. Grafická úprava multimediální prezentace

Grafické možnosti úpravy textu, obrázků a dalších souborů v programu PowerPoint jsou velké. Je zde možnost velkého výběru barev, struktur pozadí, velikostí, tvarů, druhů písma a také PowerPoint umožňuje případné vložení jiných grafických struktur z externích dokumentů například různé grafické či fotografické soubory, video-sekvence, zvukové soubory. Mohli jsme tedy vytvořit takovou multimediální prezentaci, která graficky odpovídala našim představám. Museli jsme brát ohled na velké množství textu a dalších informací, které nás částečně limitovalo. Chtěli jsme především, aby jednotlivé slide byly uspořádány jednotně, systematicky, aby text byl pokud možno psán jednotným stylem, aby byl dobře čitelný i na větší vzdálenost a sloužil jak pro přednášejícího tak pro posluchače.

Vybrali jsme zelené pozadí, které se nám zdálo vhodné vzhledem k našemu tématu chataření. Navíc jsme vybrali ze škály barev takovou zelenou, která působí příjemně, neutrálně a nepřebíjí tak důležité textové informace, grafický a jiný materiál, který je součástí prezentace. Před samotným vkládáním textu, tabulek, fotografií, hypertextů a jiných materiálů jsme si stanovili jednotnou šablonu (v PowerPoint prezentaci jako zobrazení – předloha - podklad) pro všechny snímky prezentace, kterou jsme považovali za základní grafickou strukturu a snažili jsme se ji dodržovat. Vzhledem k důležitosti textu v prezentaci jsme se nechtěli pouštět do větších experimentů a tudíž jsme vybrali písmo Time New Roman, které je velmi dobře čitelné. Nadpisy jsou v multimediální prezentaci psány velikostí 20, tučně s použitím klávesy Caps Lock, klasický text pak velikostí 18. V textu jsou některé důležité pojmy (klíčová slova) zvýrazněny tučně.

Řádkování je v rámci jednotlivých slideů stejné (jednoduché 1,5 řádku). Hypertextové odkazy jsme ponechali modře zbarvené. Bílou barvu jsme zvolili pro upozornění na vložené převzaté nebo vlastní fotografie. Pouze pro úvodní stranu prezentace je zvolena čistě z estetického hlediska písmo tyrkysově a tmavě modré a tmavě zelené barvy. Vše jsme následně vyzkoušeli v přednáškové místnosti, abychom si ověřili, že následné nastavení je vhodné.

4.3. Výběr a úprava převzatých textů, obrázků, fotografií, vyhledávání, připojování hypertextových a internetových odkazů a tvorba vlastní prezentace

Hlavní inspirací pro sestavení multimediální prezentace byly články a geografický výzkum chataření vedený doc. Kubešem – (Kubeš, 2004a), (Kubeš, 2004b), (Kubeš, 2004c), (Kubeš, 2005), (Kubeš, 2009), (Kubeš, 2010), (Kubeš, Voráček, 2003). Dále jsme se zabývali texty a články o problematice druhého bydlení Fialová (Fialová, 2001), Vágner, Procházka (Vágner, Procházka, 2004), Bičička (Bičičk, 2001) aj. Tento materiál s vlastními náměty jsme přizpůsobili do kratšího informačního textu na slide multimediální prezentace.

Naší snahou bylo vybrat takové informace, které jsou podstatné a tyto informace vhodně hierarchicky, systematicky uspořádat a jejich nejdůležitější části ještě vyzdvihnout zvýrazněním (ztučením) v textu. Nedílnou součástí multimediální prezentace jsou přílohy, které tvoří rozsáhlejší texty (články, seznamy literatury, fotografický materiál, mapy). V této prezentaci odkazujeme na seznamy literatury (nejen české), které souvisejí s naší problematikou, na geografická pracoviště, která se zabývají problematikou chataření, druhého bydlení, trampingu. Tuto literaturu jsme do prezentace zařadili jako přílohové soubory, které jsme zpracovali v programu Word a také v programu Adobe Reader.

Hypertextové odkazy tvoří nedílnou součást naší multimediální prezentace. Tyto odkazy umožňují lepší a rychlejší orientaci v textu. Hypertextové odkazy jsem rozdělily na tři typy. První typ (✱) se nachází ve „struktuře celkové prezentace“. Tímto hypertextovým odkazem se dostaneme do příslušných kapitol v multimediální prezentaci. Stejný symbol (✱) se nachází také v podkapitole 2.2., ve které představujeme jednotlivá pracoviště zabývající se výzkumem druhého bydlení v Česku a na Slovensku. Zde nám hypertextový odkaz slouží pro odskok na příslušné internetové stránky jednotlivých pracovišť. Druhým typem je modrá šipka umístěná v jednotlivých slidech multimediální prezentaci v pravém horním rohu, která slouží jako hypertextový odkaz, pomocí kterého se dostane přednášející vždy o úroveň výše. Třetím typem hypertextového odkazu je hypertextový odkaz v jednotlivých podkapitolách, který umožní odskok buď do příslušné podkapitoly nebo do jiného souboru umístěného externě mimo prezentaci (např. článek, mapa apod.).

Využili jsme hypertextové odkazy externího i interního zaměření. Hypertextové odkazy nám umožnily především zobrazení velkého množství fotografického materiálu, které by nebylo vhodné celé vložit přímo do prezentace z důvodu časové i estetické úspory. Externí hypertextové odkazy jsme ve větším množství využili v kapitole zabývající se literaturou a výzkumem druhého bydlení v Česku a na Slovensku. Seznamy literatury

jsme zpracovali v programu Word a v prezentaci jsme umístili pouze dělení literatury do jednotlivých bloků fungujících jako hypertextové odkazy (odskok na kompletní literaturu v programu Word).

Naše multimediální prezentace se zabývá komplexně problematikou geografie chataření, zmiňuje také druhé bydlení, chalupaření, zahrádkaření, tramping. Pro názornější ukázkou této problematiky jsme se rozhodli prezentaci obohatit o mapy, tabulky a především fotografický materiál. Některé fotografie jsme získali z práce Válka (Válek, 2010), Kubeše (Kubeš, 2009-nepublikováno), tematické mapy jsme získali z prací Kubeše (Kubeš, v redakci) a z diplomových prací, které se zabývaly problematikou druhého bydlení a chataření. Část fotografií tvoří internetové fotografie, které jsme získali nejčasněji pomocí internetových vyhledávačů, do kterých jsme zapisovali klíčová slova jako chata, chalupa, chataření apod. Některé fotografie byly vytvořeny přímo pro tuto prezentaci. Většinu fotografického materiálu jsme se rozhodli umístit do multimediální prezentace jako externí soubory, které jsou napojeny na hypertextové odkazy v naší prezentaci. Veškerý nastřádaný materiál jsme pečlivě roztřídili a použili pouze ten, který jsme považovali za nejvhodnější. V naší multimediální prezentaci se nachází také video-sequvence, které se nacházejí ve třetí a v sedmé kapitole. Vztahují se k typologii chat a chatových osad (kapitola 3) a k historii trampingu (kapitola 7). Tyto video-sequvence jsme vytvořili v programu Windows Movie Maker. V tomto programu jsme také doplnili do video-sequvencí vhodnou hudbu. Jako předloha nám posloužily video-dokumenty z různých dokumentárních cyklů České televize.

Příloha 10. Ukázka uspořádání fotografií v prezentaci

- **Chatou není** – rekreační **chalupa**, rekreační **byt**, zahradní **přístřešek** nebo **altán**, „horská“ a jiná chata využívaná ve **volném a vázaném CR** (s funkcí hotelu, penzionu, podnikového rekreačního zařízení), **původně** chata, ale využívaná v současnosti jako objekt **trvalého bydlení**, chatka v areálech dětských **táborů** a podnikových zařízení (výjimky) a chatka v zařízeních volného cestovního ruchu, trampský objekt neuzavřený, nebo bez **střechy**. **Funkční typologie chat a architektonicko stavební typologie chat** (tu v příspěvku kvantifikujeme) obsahuje tyto typy chat (Kubeš, 2004b).

Foto 5. (Kubeš, 2009)

Foto 6. (Poórová, 2010)

Příloha 11. Ukázka hypertextového odkazu v Struktuře celkové prezentace

STRUKTURA CELKOVÉ PREZENTACE

1. **VSTUP DO PROBLEMATIKY CHATAŘENÍ** [↗](#)
2. **GEOGRAFICKÝ VÝZKUM A LITERATURA O DRUHÉM BYDLENÍ A CHATAŘENÍ V ČESKU A NA SLOVENSKU** [↗](#)
3. **TEORETICKÁ VÝCHODISKA VÝZKUMU GEOGRAFIE CHATAŘENÍ** [↗](#)
4. **STATISTICKÁ DATA PRO VÝZKUM CHATAŘENÍ V ČESKU A POSTUPY TERÉNNÍHO VÝZKUMU CHATAŘENÍ V MIKROREGIONECH** [↗](#)
5. **CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU, V DALŠÍCH REGIONECH ČESKA A V ČESKU** [↗](#)
6. **ÚZEMNĚ ROZVOJOVÉ PROBLÉMY CHATAŘENÍ S UKÁZKAMI Z ČESKOBUDĚJOVICKA A DALŠÍCH REGIONŮ ČESKA** [↗](#)
7. **HISTORIE TRAMPINGU A CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A JINDE V ČESKU A NA SLOVENSKU** [↗](#)
8. **ZÁVĚR** [↗](#)
9. **REJSTŘÍKY A FOTOGRAFICKÉ SOUBORY** [↗](#)

Příloha 12. Ukázka hypertextového odkazu (modrá šipka v pravém horním rohu), která umožní odskok na základní struktur multimediální prezentace.

1. VSTUP DO PROBLEMATIKY CHATAŘENÍ

Problematika geografie cestovního ruchu a rekreace

- Jde o **problematiku komplexní** (z hlediska složek krajiny, z hlediska zapojených vědních oborů, ...), terminologické vyjasnění vztahu cestovního ruchu a rekreace (volnočasových aktivit) ještě není provedeno

Druhé bydlení a jeho geografické aspekty

- Rozeznáváme **trvalé bydliště** (obyvatel zde bydlí po větší část roku), **přechodné bydliště** (obyvatel zde bydlí po kratší část roku nebo nějakou etapu života, současně má trvané bydliště jinde, obvykle spojeno s pracovními, studijními povinnostmi), **rekreační bydliště** (obyvatel se zde rekreuje, opakovaně, většinou o víkendech a dovolených) – v tomto smyslu se někdy používá termín druhé bydliště respektive **druhé (rekreační) bydlení**. Někdy se vše prolíná – důchodce je na své chatě nepřetržitě od dubna do října a ponechává si svůj byt ve městě k zimnímu bydlení.

Příloha 13. Ukázka hypertextových odkazů v prezentaci umožňující pohyb mezi jednotlivými částmi prezentace.

4. STATISTICKÁ DATA PRO VÝZKUM CHATAŘENÍ V ČESKU A POSTUPY TERÉNNÍHO PRŮZKUMU CHATAŘENÍ V MIKROREGIONECH

- [4.1. Data ze sčítání lidu, bytu, domů](#)
- [4.2. Jiná statistická a mapová data](#)
- [4.3. Podklady pro terénní výzkum chatových osad](#)
- [4.4. Postup terénního průzkumu chatové osady](#)
- [4.5. Informace pro popis vývoje chatové osady a eventuálně zdejšího trampingu](#)
- [4.6. Sběr informací pro územně rozvojovou problematiku chatové osady](#)

Příloha 14. Ukázka hypertextových odkazů umožňující pohyb do příloh, které jsou připojeny k této prezentaci externě.

- Celkem **55,4 %** chatových osad jsou rekreačními chatovými osadami (68,6 % chat), **12,7 %** zahrádkářsko rekreačními chatovými osadami (11,6 %), **8,1 %** zahrádkářskými osadami s chatami (7,5 %), **21,3 %** kombinovanými chatovými osadami (11,6 %).
- Viz [tabulky](#) chatových osad Českobudějovicka
- Viz fotografické ukázky chat z Českobudějovicka
- Viz [mapa](#) architektonicko-urbanistických typů chatových osad v chatových oblastech Českobudějovicka

5.2. Chataření v dalších regionech Česka – výsledky z diplomových prací Kopicová 2004, Hadrava 2007, Bartesová 2008, Zouhar 2008, Válek 2010 vedených doc. Kubešem

- Kopicová 2004 (Lipensko) – detailní mapování, také **hausbóty**, také jiné objekty R + CR
- Hadrava 2007 (okres Jihlava) – standardní postup, také **zahrádkářské** osady, také problémy
- Bartesová 2008 (okres Pelhřimov) - standardní postup, také zahrádkářské osady, problémy
- Zouhar 2008 (okres Hodonín a okolí) – specifická práce spojující problematiku chataření, zahrádkaření, **záhumenkářství a vinohradnictví**
- Válek 2010 (okres Třebíč) – standardní postup, zahrádkářské osady, problémy a **tramping**

5. STRUKTURA MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICE“

5.1. Úvodní komentář

Součástí přílohy diplomové práce je multimediální prezentace – „Chataření na Českobudějovicku a v České republice“, která shrnuje výslednou práci a je hlavním důvodem vzniku této práce. Multimediální prezentace je velmi obsáhlá, proto v rámci této kapitoly jsme pouze naznačili členění obsahu jednotlivých částí multimediální prezentace. Celá prezentace má velké množství příloh a skládá se z 103 slideů, čítá 240 fotografií, které byly vytvořeny autorkou, vedoucím diplomové práce nebo z jiných zdrojů, které jsou v práci citovány. Nejprve se v práci věnujeme problematice geografie cestovního ruchu a rekreace, druhému bydlení a jeho geografickým aspektům, chataření jako formy rekreace v individuálním objektu a jako formy druhého bydlení, chatovým osadám jako zvláštním sídlům a environmentálním, architektonickým, sociologickým a dalším aspektům chataření.

Poté se zaměřujeme na geografický výzkum a literaturu o druhém bydlení a chataření v Česku a na Slovensku. Velký prostor je věnován teoretickým východiskům výzkumu geografie chataření, který zahrnuje množství hypertextových externích odkazů a také fotografické a kartografické materiály. Dále se zaměřujeme na statistická data pro výzkum chataření v Česku a postupy terénního výzkumu chataření v mikroregionech, na chataření na Českobudějovicku, v dalších regionech Česka a v Česku, na územně rozvojové problémy chataření s ukázkami z Českobudějovicka a dalších regionů Česka, na historii trampingu a chataření na Českobudějovicku a jinde v Česku a na Slovensku. V závěru je uložen seznam použité literatury a dalších zdrojů. Tabulka 1. naznačuje kvantifikujícím způsobem základní strukturu multimediální prezentace.

Tabulka 1. Základní struktura multimediální prezentace „Chataření na Českobudějovicku a v České republice“.

<i>Pořadové číslo a název hlavních částí prezentace</i>		
počet stran	Počet dílčích částí	počet příloh; počet fotografií
1. Vstup do problematiky chataření		
2	0	0; 0
2. Geografický výzkum a literatura o druhém bydlení a chataření v Česku a na Slovensku		
17	5	17; 0
3. Teoretická východiska výzkumu geografie chataření		
47	7	22; 54
5. Statistická data při výzkumu chataření v Česku a postupy terénního průzkumu chataření v mikroregionech		
7	6	0; 0
6. Chataření na Českobudějovicku, v dalších regionech Česka a v Česku		
3	3	2; 0
7. Územně rozvojové problémy chataření		
9	4	0; 5
8. Historie trampingu a chataření na Českobudějovicku a jinde v Česku a na Slovensku		
6	11	1; 2
9. Závěr		
6	11	0; 0

5.2. Struktura – kapitoly multimediální prezentace

1. Vstup do problematiky chataření
2. Geografický výzkum a literatura o druhém bydlení a chataření v Česku a na Slovensku
  - 2.1. literatura o druhém bydlení (v tom chataření) v Česku a na Slovensku
    - 2.1.1. Geografická literatura za 70. a 80. let 20. století
    - 2.1.2. Geografická literatura vzniklá po roce 1989
    - 2.1.3. Literatura o trampingu
    - 2.1.4. Architektonická, urbanistická a územně plánovací literatura
    - 2.1.5. Sociologická literatura
    - 2.1.6. Další literatura (včetně výstavy „Druhé bydlení v Česku“)
    - 2.1.7. Vybraná zahraniční literatura
    - 2.1.8. Celkový seznam literatury
    - 2.1.9. Kapitoly publikací Bičík, J. a kol. (2001); Vágner, J, Fialová, D. a kol.(2001), Zapletalová, V.(2002)
  - 2.2. Geografický výzkum druhého bydlení (v tom chataření) v Česku a na Slovensku – pracoviště
  - 2.3. Geografický výzkum chataření na katedře geografie PF JU
  - 2.4. Výzkum a publikace doc. Kubeše
  - 2.5. Diplomové práce zadané a obhájené na katedře geografie PF JU
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA VÝZKUMU GEOGRAFIE CHATAŘENÍ
  - 3.1. Formy nekomerční individuální rekreace
  - 3.2. Definice chataření
  - 3.3. Definice chaty, chatové osady, chatového okrsku a chatové oblasti

- 3.4. Definice zahrádkaření, zahrádkářské osady a zahrádkářského okrsku
- 3.5. Definice chalupaření, rekreační chalupy „chalupářského sídla“
- 3.6. Zonace rekreačního zázemí města
- 3.7. Typologie územních struktur chataření
  - 3.7.1. Typologie chat (CHA)
    - 3.7.1.1. Funkční typy chat
    - 3.7.1.2. Architektonicko-stavební typy chat
    - 3.7.1.3. Typy chat z hlediska období jejich vzniku
    - 3.7.1.4. Typologie chat z hlediska jejich polohy vůči chatové osadě, chatovému okrsku a chatové oblasti
  - 3.7.2. Typologie chatových osad (CHS)
    - 3.7.2.1. Funkční typy chatových osad
    - 3.7.2.2. Architektonicko – urbanistické typy chatových osad
    - 3.7.2.3. Půdorysné typy chatových osad
    - 3.7.2.4. Terénně polohové typy chatových osad
    - 3.7.2.5. Vegetační typy chatových osad a jejich blízkého okolí
    - 3.7.2.6. Velikostní typologie chatových osad
    - 3.7.2.7. Typologie chatových osad z hlediska období jejich výstavby
    - 3.7.2.8. Typy chatových osad z hlediska trávení (volného) času chatařů
    - 3.7.2.9. Typy chatových osad z hlediska jejich polohy vůči chatovému okrsku a chatové oblasti
  - 3.7.3. Typologie chatových okrsků (CHK)
    - 3.7.3.1. Krajinné typy chatových okrsků (CHKK)
    - 3.7.3.2. Funkční typy chatových okrsků (CHKF)

- 3.7.3.3. Typy chatových okrsků z hlediska jejich vzdálenosti od spádového centra regionu chataření (CHKS)
- 3.7.4. Typologie chatových oblastí (CHO)
  - 3.7.4.1. Krajinné typy chatových oblastí (CHOK)
  - 3.7.4.2. Typy chatových oblastí z hlediska počtu chat nebo hustoty chat (CHOV)
  - 3.7.4.3. Zonace chataření v zázemí města
- 4. Statistická data pro výzkum chataření v Česku a postupy terénního výzkumu chataření v mikroregionech
  - 4.1. Data ze sčítání lidu, bytu, domů
  - 4.2. Jiná statistická a mapová data
  - 4.3. Podklady pro terénní výzkum chatových osad
  - 4.4. Postup terénního průzkumu chatové osady
  - 4.5. Informace pro popis vývoje chatové osady a eventuálně zdejšího trampingu
  - 4.6. Sběr informací pro územně rozvojovou problematiku chatové osady
- 5. Chataření na Českobudějovicku, v dalších regionech Česka a v Česku
  - 5.1. Chataření na Českobudějovicku – vybrané výsledky z Kubeš, 2004a, 2004b, 2005, také Voráček 2003
  - 5.2. Chataření v dalších regionech Česka – výsledky z diplomových prací Kopicová 2004, Hadrava 2007, Bartesová 2008, Zouhar 2008, Válek 2010 vedených doc. Kubešem
  - 5.3. Chataření v Česku podle chatových oblastí – viz Kubeš (v redakci, nevyšlo), statistiku technicky zajistil Plucha 2006, do GIS převedla v diplomové práci Hulešová 2006
- 6. Územně rozvojové problémy chataření s ukázkami z Českobudějovicka a dalších regionů Česka

- 6.1. Problematika infrastruktury chatových osad
- 6.2. Životně-prostředková a geokologická problematika chatových osad
- 6.3. Další územně plánovací problematika chatových osad
- 6.4. Vybrané společenské problémy chataření
- 7. Historie trampingu a chataření na Českobudějovicku a jinde v Česku a na Slovensku
  - 7.1. Tramping v České republice
  - 7.2. Tramping na Českobudějovicku
- 8. Závěr

6. ZÁVĚR

V úvodních kapitolách diplomové práce jsme se zabývali nejrůznějšími možnostmi a formami multimediální prezentace, kterou lze použít při vysokoškolské výuce nebo pro prezentaci výsledků výzkumu. Soustředili jsme se na problematiku Chataření v České republice a v zázemí Českých Budějovic. V kapitole 3. jsme představili literaturu, která se dotýká této problematiky. Shromáždili jsme množství nejrůznějšího materiálu (podklady, mapy, fotografie, články...), který shrnuje problematiku Chataření v České republice a v zázemí Českých Budějovic. Většinu podkladů jsme se snažili efektivně zpracovat do multimediální prezentace. V kapitole 4. jsme popsali jakým způsobem jsme postupovali při sběru, úpravě a tvorbě samotné multimediální prezentace.

Uvědomujeme si, že naše prezentace nepatří vzhledem ke svému rozsahu a časově náročnému zpracování ke standardním prezentacím. Snažili jsme se, aby naše prezentace i přes svůj rozsah, byla vyvážená, vnitřně dobře strukturovaná a proto jsme byli nuceni často měnit a dotvářet vnější formu prezentace, terminologii, způsob citací, odkazy v rámci prezentace i mimo ní aj. Kapitola 5. tudíž obsahuje pouze strukturu jednotlivých částí multimediální prezentace a samotná prezentace 103 slideů je součástí přílohové části. Kapitola 5. také obsahuje přehlednou tabulku, která kvantifikuje rozsah multimediální prezentace. V kapitole 7. je sepsána literatura a internetové zdroje, které jsme použili v diplomové práci.

Cíle diplomové práce jsme snad splnili. Naším cílem bylo popsat možnosti a formy multimediální prezentace (cíl 1.), což se nám podařilo, i když si uvědomujeme, že technologický vývoj v této oblasti je velmi rychlý. Konzultovali jsme tuto problematiku s odborníky, i přesto se domníváme, že jsme nepronikli do hloubky a do všech možností, kterých je v současnosti nepřeberné množství. Druhým cílem bylo shromáždit, vypracovat a utřídit rozmanité podklady z výzkumu chataření v České republice a na Českobudějovicku, které byly vypracovány v Česku, na Slovensku a také na KGE PF JU a použít je pro tvorbu multimediální prezentace „Chataření v České republice a na Českobudějovicku“. Tento cíl byl z časového hlediska náročný. Nejsložitější byla vlastní tvorba multimediální prezentace „Chataření v České republice a na Českobudějovicku“ – cíl 3.

Vznikla tak obsáhlá multimediální prezentace s velkým množstvím odkazů a příloh. Bylo velmi těžké vybrat opravdu důležité části a naopak rozhodnout se, co v prezentaci nebudeme uvádět a které aspekty problematiky chataření potlačíme. Důležité pro nás bylo,

aby prezentace zachycovala vše podstatné, aby se v ní prezentující bez problémů orientoval a aby byla využitelná jako pomůcka při studiu této problematiky. Současně jsme dbali na to, aby všechny citace byly správně ošetřeny. Při tvorbě prezentace jsme zjistili některé nedostatky PowerPoint jako software pro dataprojektorovou prezentaci. Největší problémem pro nás bylo přidávání a odebrání jednotlivých slideů, protože se ihned změnila funkčnost hypertextových odkazů a to znamenalo další časovou prodlevu. Chtěli bychom, aby části této prezentace byly využívány pro přednášky nebo jako studijní materiál, popřípadě aby byly doplňovány či aktualizovány.

7. LITERATURA A ZDROJE

- ANDĚL, J. (2004): Vývoj druhého bydlení na Ústecku. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 90-100.
- BANDURA, A. (1994): Self-efficacy. In: Ramachaudran, V. S. (ed): „Encyclopedia of human behavior“, Academic Press, New York, s. 71-81.
- BARTESOVÁ, I. (2008): Chataření v okrese Pelhřimov (vývoj, územní rozložení a typologická rozmanitost), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 65 s.
- BIČÍK, I., FIALOVÁ, D. (2001): Šetření rekreačních objektů v zázemí Prahy v letech 1991-1997. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 72-87.
- BIČÍK, I. A KOL. (2001): Druhé bydlení v Česku. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 167 s.
- BOROVÍČKA, B. (1994): Chaty, chalupy a rekreační domky. *Územní plánování a urbanismus*, 21, s. 276-283.
- BŘÍZA, V. (2001): PowerPoint 2002, Grada Publishing, Praha, 132 s.
- CHRISTENSEN, E. W., ANAKWE, P. U., KESSLER, E. H. (2001): Receptivity to distance learning: The effect of technology, reputation, constraints, and learning preference. *Journal of Research on Computing in Education*, 33(3), s. 263-279.
- DOMALEVSKI, P., NOVOTNÁ, M. (2004): Vývoj druhého bydlení a trampingu na Plzeňsku. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 81-89.
- DOSTÁL, J. (2009): Multimediální, hypertextové a hypermediální učební pomůcky – trend soudobého vzdělávání. Časopis pro technickou a informační výchovu. Univerzita Palackého v Olomouci, Ročník 1, Číslo 2, s. 18 - 23.

- EASTIN, M. S., LAROSE, R. (2000): Internet self-efficacy and the psychology of the digital divide. *Journal of Computer Mediated Communication*, 4(2). Retrieved Juli 11, 2002, from <http://www.ascusc.org/jcmc/vol6/issue1/eastin.html>.
- FIALOVÁ, D.(2001): Informační základna o územním rozložení objektů individuální rekreace v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 19-24.
- FIALOVÁ, D. (2001): Typologie rekreačních lokalit. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 90-102.
- FIEDLEROVÁ, M. (1970): Chaty a drobné stavby. Doporučující bibliografie. Vydala Státní vědecká knihovna Plzeň, 39 s.
- FOJTÍK, R. (2006): MLearning. In: Fojtík, R.: „Využití mobilní počítačových prostředků ve výuce“. Ostravská univerzita v Ostravě, s. 21.
- GARDAVSKÝ, V. (1975): Geografie individuální víkendové rekreace v ČSR. *Acta Universitatis Carolinae – Geographica*, No.10., s. 123-128.
- HADRAVA, M. (2007): Chataření v okrese Jihlava (vývoj, územní rozložení a typologická rozmanitost), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 73 s.
- HALSETH, G., ROSENBERG, M. G. (1995): Cottagers in an urban field. *Professional Geographer*, 47, s. 147-159.
- HAVRLANT, M. (1977): Zázemí Ostravské průmyslové oblasti, jeho funkce a možnosti využití pro rekreační účely. *Spisy Pedagogické fakulty v Ostravě*, sv. 36., Pedagogická fakulta Ostrava + SPN Praha, 149 s.
- HILTUNEN, M. J. (2007): Environmental impacts of rural second home tourism – Case lake distrikt in Finland. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7, s. 243-265.

- HORNÝ, S. (2001): Informatika Power Point 2000. Materiály ke cvičení, Vysoká škola ekonomická Fakulta informatiky a statistiky Katedra systémové analýzy, s. 8.
- HORNÝ, E. (2004): Tvorba elektronických studijních náplní. In : „Pedagogický software 2004.“. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- HRADÍLKOVÁ, A. (1968): Jak si postavím chatu. Výběrový bibliografický leták. Knihovna L. Zápotockého v Chebu, 7 s.
- HRUBÁ, J. (2004) : Od programového učení k eLearningu. In : „Pedagogický software 2004“. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- HULEŠOVÁ, D. (2006): Chataření v České republice - rozmístění a typologie územních struktur chataření, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 54s.
- JAAKSON, R. (1986): 2nd-home domestic tourism. *Annals of Tourism Research*, 13, s. 367-391.
- JOHNSON, S. D., ARAGON, S. R., SHAIK, N., PALMA-RIVAS, N. (2001): Komparative analysis of online vs. face-to-face instruction. Retrieved August 1, 2002, from <http://www.hre.uiuc.edu/online/comparison.pdf>.
- KAPICOVÁ, M. (2004): Chataření na Lipně a v zázemí Českých Budějovic – rozmístění, typologie, územní struktura chataření, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 59 s.
- KOLEKTIV (2005): Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Academia, Praha, 647 s.
- KOWALCZYK, A. (1994): Geograficzno-spolczne problemy zjawiska „drugich domów. Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawa.
- KUBEŠ, J. (2004): Typologická rozmanitost českého chataření. *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Ostraviensis, Geographia – Geologia, Supplementum* 216/2004, No. 9, Ostravská univerzita, Přírodovědecká fakulta, s. 85 – 96.

- KUBEŠ, J. (2009): Chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s. 120-141.
- KUBEŠ, J. (v redakci): Chatové oblasti České republiky. Geografie – Sborník ČGS.
- KUBEŠ, J. (2004): Vývoj chataření v zázemí Českých Budějovic. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 70 – 80.
- KUBEŠ, J. (v redakci): Historie trampingu a chataření na Českobudějovicku v letech 1925 – 2003, Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie.
- KUBEŠ, J. (2005): Recreation in the cabins in Czechia and its typological diversity. Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica, Supplementum 3 (2005), s. 309-318.
- KUBEŠ, J. (2010): Chatové oblasti České republiky. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie.
- KUBEŠ, J. (2009-nepublikováno) : Komentovaný soubor chat, chatových osad, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 48 s.
- KUČERA, M. (2001): Soupis objektů individuální rekreace při Sčítání lidu, domů a bytů 1991: geneze, průběh, výsledky. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 11-18.
- LIBROVÁ, H., (1975): Dva typy druhého bydlení v ČSR. Sborník prací Filosofické fakulty Brněnské Univerzity, G19, s. 53-64.
- LIBROVÁ, H., (1987): Sociální potřeba a hodnota krajiny. Spisy Univerzity J.E. Purkyně v Brně, Filosofická fakulta, 134 s.
- MÁČEL, O. (1968): Druhé bydlení. Výzkumná zpráva. Výzkumný ústav výstavby a architektury Praha, pobočka Brno, 62 s.

- MARJAWAARA, R., MULLER, D.K. (2007): The development of second homes assessed property values in Sweden 1991-2001. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7, s. 202-222.
- MARŠÁLKOVÁ, M., TODLOVÁ, M. (1973): Některé typické formy trávení dovolené v ČSSR. In: Štěpán, J.(ed.): „Sborník ekologie krajiny“, VTEI 1972/2, Ministerstvo výstavby a techniky ČSR a Terplan Praha, s. 19-24.
- MATĚJŮ, P., VEČERNÍK, J. (1978): Životní prostředí a rekreační potřeby. *Životné prostredie*, 2, s. 77-80.
- MLČOCH, L. (2003): Globalizace – „světověk“: smršťování prostoru a zrychlování ekonomického času?. In : Mezřický, V.(ed.): „Globalizace,“ Portál, Praha, s. 73.
- MULLER, D. K. (2007): Second homes in Nordic countries: between common heritage and exclusive commodity – Introduction. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7, s. 193-201.
- NAIMAN K., CHALUPNÍKOVÁ, R (2004): Nevýhody a nedostatky e-learningu. In: *Pedagogický software 2004*“. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- OVERVAG, K. (2009): Second homes and urban growth in the Oslo area, Norway. *Norsk Geografisk Tidsskrift – Norwegian Journal of Geography*, 63, s. 154-165.
- PECHÁČKOVÁ, I. (2004): Vývoj druhého bydlení v zázemí Liberce. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 101-107.
- PITKÄNEN, K. (2008): Second-home landscape: the meaning(s) of landscape for second-home tourism in Finnish Lakeland. *Tourism Geographies*, 10, s. 169-192
- PITKÄNEN, K., VEPSALAINEN, M. (2008): Foreseeing the future of second home tourism. The case of Finnish media and policy discourses. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 8, s. 1-24.

- PLUCHA, M. (2006): Chatové oblasti České republiky – vymezení, typologie a počty chat, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 72s.
- PROCHÁZKA, P. (2001): Pohyb za rekreací v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 56-63.
- PTÁČEK, P. (2004): Vývoj druhého bydlení na Olomoucku. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diference druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 114-124.
- ROSMAN, P, JAŠEK, R. (2006): MLearning – paradigma distančních forem vzdělávání. In: „Pedagogický software 2006“, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- SAK, P., MAREŠ, J., NOVÁ, H. (2007) : Člověk a vzdělávání v informační společnosti, Praha, Portál, 290 s.
- TRESS, G. (2002): Development of second-home tourism in Denmark. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 2, s. 109-122.
- VÁGNER, J. (2001): Vývoj druhého bydlení v Česku. In: Bičík, I. a kol.: „Druhé bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 42-54.
- VÁGNER, J., FIALOVÁ, D. (2004): Prostorové rozmístění druhého bydlení v Česku – základní charakteristiky. In: Vágner, J., Fialová, D. a kol.: „Regionální diference druhého bydlení v Česku“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, s. 49-56.
- VÁGNER, J., PROCHÁZKA, P. (2004): Vývoj českého trampingu a budování trampských osad. In: Vágner, J. a kol.: „Regionální diference druhého bydlení v Česku“. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 58 – 69.
- VÁLEK, R. (2010): Chataření v okrese Třebíč (vývoj, územní struktura, typologie, problémy), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, katedra geografie, 172 s.

- VEPSALAINEN, M., PITKÄNEN, K. (2010): Second home countryside. Representations of the rural in Finnish popular discourses. *Journal of Rural Studies*, 26, s. 194-204.
- VEŘTÁT, S., JIMEL, J., STRNADL, M. (1993): Encyklopedie o počítačích, Grada, Praha, 209 s.
- VORÁČEK, O. (2003): Vývoj druhého bydlení v zázemí Českých Budějovic (s důrazem na chataření), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, katedra geografie, 83s.
- VYSTOUPIL, J. (1981): Geografické aspekty krátkodobé rekreace v ČSR. Dizertační práce. Geografický ústav ČSAV Brno, 146 s.
- WEBSTER, J., MARTOCCHOLO, J. J. (1992): Microcomputer playfulness: Development of a measure with workplace implications. *Managing Information systems Quarterly*, 16(2), s. 201-226.
- ZAPLETALOVÁ, V. (2002): Chatařství (Architektura lidských snů a možností). Summerhouses (The Architecture of Human Dreams and possibilities), Era, Brno, 414s.
- ZOUHAR, J.(2008): Chataření v okrese Hodonín (vývoj, územní rozložení a typologická rozmanitost), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, katedra geografie, 192s.

Internetové zdroje

<http://app.edu.cz/kvo/slozka/informacni-a-komunikacni-technologie/>, 2.6.2010.

http://historie_pocitacu.sweb.cz/historie_pocitacu1-4.htm, 1.9.2010.

<http://vseohw.net/clanky/recenze/boj-proti-sw-policii-cd-dvd-vs-hdd>, 11.8.2010.

<http://vseohw.net/clanky/recenze/pod-mikroskopem-pda-nebo-notebook>, 11.8.2010.

<http://vseohw.net/clanky/recenze/vyber-lcd>, 11.8.2010.

www.avmedia.cz, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/datove-projektory-mobilni/mobilni.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/datove-projektory-osobni/osobni.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/datove-projektory-ultralehke/epson-emp-1707.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/smart-produkty/interaktivni-tabule-smart-board.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/datove-projektory-konferencni/konferencni.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/ovladani-a-vzdalena-sprava/ovladani-a-vzdalena-sprava.html>,
20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/prezentace-a-skoleni/skoleni-a-prezentace.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/prezentace-jednani-a-skoleni/prezentace-jednani-a-skoleni.html>,
20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/smart-produkty/smart-symposium.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/videokonference/videokonference.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/videokonference/integrovana-reseni.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/vizualizery/vizualizery-dokumentove-kamery.html>, 20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/vzdalena-komunikace/komunikace-obrazem-na-dalku.html>,
20.9.2010.

<http://www.avmedia.cz/zaznam-a-sdileni-informaci/zaznam-a-sdileni-informaci.html>,
20.9.2010.

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/209572231220111-sluzby-v-nasich-sluzbach/titulky>,
11.8.2010.

<http://www.gis.com/content/geographic-approach>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/publications>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/step-1-ask>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/step-2-acquire>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/step-3-examine>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/step-4-analyze>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/step-5-act>, 1.10.2010.

<http://www.gis.com/content/what-can-you-do-gis>, 1.10.2010.

<http://www.chatar-chalupar.cz/index.php?rid=21>, 3.8.2010.

www.itserve.cz, 1.5.2010.

http://www.zslodenice.cz:8001/ucebni-osnovy_informacni-a-komunikacni-technologie.htm, 2.6.2010.

8. TIŠTĚNÁ PŘÍLOHA – MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE „CHATAŘENÍ NA ČESKOBUDĚJOVICKU A V ČESKÉ REPUBLICĚ“

Tato tištěná příloha je v elektronické formě přiložená ve formátu pdf pod názvem Chataření na Českobudějovicku a v České republice na tomto kompaktním disku.